

EBA/GL/2018/03

19. juuli 2018

Muudetud suunised järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ning järelevalvelise stressitestimise ühiste menetluste ja metoodikate kohta, millega muudetakse 19. detsembri 2014. aasta suuniseid EBA/GL/2014/13

1. Vastavus- ja aruandluskohustused

Käesolevate suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid¹. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) seisukoht nõuetekohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis ehk kuidas tuleks liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Suuniste adressaadiks olevad määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõikes 2 määratletud pädevad asutused peaksid suuniseid järgima, kaasates need sobival viisil oma järelevalvetavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi) ka siis, kui suunised on mõeldud eelkõige finantseerimisasutustele.

Aruandlusnõuded

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama EBA-le hiljemalt ([01.04.2019]), kas nad järgivad või kavatsivad järgida kõnealuseid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtjaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleks saata EBA veebilehel avaldatud vormil aadressil compliance@eba.europa.eu, märkides viite EBA/GL/2018/03. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teada anda.
4. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated Euroopa Pangandusjärelevalve veebilehel.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

2. Sisu ja rakendamine

Sisu

5. Käesolevate suunistega muudetakse 19. detsembril 2014 vastuvõetud järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ühiste menetluste ja meetodikate suuniseid (EBA/GL/2014/13, edaspidi „suunised“).
6. Suuniste sätted, mida käesolevate suunistega ei muudeta, jäävad kehtima ja neid kohaldatakse ka edaspidi.

Kohaldamiskuupäev

7. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019.

3. Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ühiste menetluste ja metoodikate suuniste muudatused

---

(1). Väljend „ning järelevalvelise stressitestimise“ lisatakse suuniste pealkirja.

(2). Järgmine lause lisatakse suunistesse punkti 1 lõppu:

„Lisaks on käesolevate suuniste eesmärgiks pakkuda ühiseid metoodikaid, mida pädevad asutused saavad kasutada järelevalveliste stressitestide läbiviimiseks oma järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kontekstis direktiivi 2013/36/EL artikli 100 lõike 2 alusel.“

(3). Järgmine lause lisatakse suunistesse punktina 2:

„Käesolevad suunised ei sätesta stressitestide metoodikaid, mida EBA viib läbi koostöös teiste pädevate asutustega kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 22, kuid need kirjeldavad stressitestide vahemikke ja aitavad luua sobiva konteksti EBA tulevaste stressitestide kaalumiseks järelevalveliste stressitestide komplekti osana.“

(4). Suuniste punkti 3 muudetakse järgmiselt:

a. Esimese lause ette lisatakse järgmine tekst:

„Kui ei ole sätestatud teisiti, on käesolevates suunistes kasutatud ja määratletud mõistetel sama tähendus kui määruses (EL) nr 575/2013, direktiivis 2013/36/EL, direktiivis 2014/59/EL või EBA krediidasutuste ja investeerimisühingute stressitestimise suunistes kasutatud ja määratletud mõistetel.“

b. „Kapitalipuhvri nõuete“ mõiste järele lisatakse järgmine mõiste:

„„konsolideeriv krediidasutus või investeerimisühing“ – krediidasutus või investeerimisühing, millelt nõutakse usaldatavusnõuete järgimist konsolideeritud olukorra alusel kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 I osa II jaotise 2. peatükiga;“

c. Mõiste „info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) risk“ määratlus asendatakse järgmisega:

„„info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) risk“ – konfidentsiaalsuse rikkumisest, süsteemide ja andmete usaldusväärsusega seotud tõrgetest, süsteemide ja andmete sobimatusest või mittekättesaadavusest või võimetusest muuta infotehnoloogiaid mõistliku aja ja kuludega, kui keskkond või äritegevuse nõuded muutuvad (st võimekus), tekkiva kahju risk;“

d. „Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi üldise punktisumma“ mõiste järele lisatakse kaks mõistet:

i. „„kapitalisuunis“ – krediidasutuse või investeerimisühingu enda üldiseid kapitalinõudeid ületavate omavahendite tase ja kvaliteet, mida krediidasutus või investeerimisühing peab omama, ning mis on käesolevates suunistes kehtestatud kriteeriumide alusel kindlaks määratud;“

- ii. „teise samba kapitalinõue“ või „täiendavate omavahendite nõue“ – täiendavate omavahendite nõue, mis on kehtestatud kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 104 lõike 1 punktiga a;“
- e. „Riskivalmiduse“ mõiste järele lisatakse järgmine mõiste:
„riski punktisumma“ – arvuline näitaja, mis võtab kokku kapitalile, likviidsusele ja rahastamisele avalduvate individuaalsete riskide järelevalvelise hinnangu, kajastades tõenäosust, et risk võib krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulist mõju avaldada (näiteks võimalikku kahju); see koostatakse pärast krediidasutuse või investeerimisühingu riskijuhtimise ja kontrollide kaalumist ning enne seda, kui on kaalutud selle võimet riske olemasolevate kapitali või likviidsusvahendite abil leevendada;“
- f. „Riskimaanduseta laenuvõtjate“ mõiste järele lisatakse järgmine mõiste:
„elujõulisuse punktisumma“ – arvuline näitaja, mis võtab kokku järelevalvelase läbivaatamise ja hindamise protsessi elementide järelevalvelise hindamise ning näitab hinnatud järelevalvelase läbivaatamise ja hindamise protsessi elemendist krediidasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele avalduvat riski.“

(5). Väljend suuniste punktis 9 „mis on esitatud ülevaatlilikult ka joonisel 1“ kustutatakse ja joonis 1 eemaldatakse.

(6). Suuniste punkt 26 asendatakse järgmise tekstiga:

„Pädevad asutused peaksid kindlaks määrama riski- ja elujõulisuse punktisummad, et võtta kokku järelevalvelase läbivaatamise ja hindamise protsessi raamistiku mitmesuguste riskikategooriate ja elementide hindamise tulemused. Järgmised lõigud kirjeldavad punktide andmise üldist lähenemisviisi, mida on täpsemalt kirjeldatud elemendipõhistes jaotistes.“

(7). Suuniste punkti 26 järele lisatakse järgmised punktid:

„26 a. Pädevad asutused peaksid kindlaks määrama kapitalile avalduvate individuaalsete riskide punktisummad vastavalt jaotises 6 loetletud kriteeriumidele ning likviidsusele ja rahastamisele avalduvate riskide punktisummad vastavalt jaotises 8 loetletud kriteeriumidele. Need punktisummad kajastavad tõenäosust, et risk avaldab krediidasutusele või investeerimisühingule märkimisväärset võimalikku mõju (nt võimalik kahju), enne kui võetakse arvesse asutuse võimet riski olemasolevate kapitali või likviidsusvahendite kaudu leevendada.

26 b. Pädevad asutused peaksid kindlaks määrama punktisummad, mis võtavad kokku krediidasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele avalduva riski taseme vastavalt järelevalvelase läbivaatamise ja hindamise protsessi nelja elemendi hindamise tulemustele:

- i. ärimudel ja -strateegia vastavalt jaotises 4 loetletud kriteeriumidele;
- ii. juhtimiskorraldus ja kogu asutust hõlmavad kontrollid vastavalt jaotises 5 loetletud kriteeriumidele;
- iii. kapitali adekvaatsus vastavalt jaotises 7 loetletud kriteeriumidele, ja
- iv. likviidsuse adekvaatsus vastavalt jaotises 9 loetletud kriteeriumidele.

26 c. Kapitali adekvaatsuse ja likviidsuse adekvaatsusega seoses väljendavad need punktisummad järelevalvelist arvamust krediidasutuse või investeerimisühingu kapitali ja likviidsuse suutlikkuse kohta maandada/katta kapitalile, likviidsusele ja rahastamisele avalduvaid, jaotistes 6 ja 8 kirjeldatud individuaalseid riske ja/või teisi, jaotises 7 kirjeldatud elemente, mille jaoks on määratud täiendavaid omavahendeid.

26 d. Pädevad asutused peaksid kindlaks määrama ka üldise järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi punktisumma vastavalt jaotises 10 loetletud kriteeriumidele. See punktisumma tuleks kindlaks määrata järelevalvelise hindamise alusel ja see väljendab järelevalvelist arvamust krediidasutuse või investeerimisühingu üldise elujõulisuse kohta, mis põhineb agregeeritud arvamustel elujõulisusele avalduvatest ohtudest, mis tulenevad järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi neljast elemendist (ärimudel ja -strateegia, juhtimiskorraldus ja kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavad kontrollid, kapitali adekvaatsus ja likviidsuse adekvaatsus), võttes arvesse kapitalile, likviidsusele ja rahastamisele avalduvate individuaalsete riskide hindamise tulemusi.“

(8). Suuniste punkti 28 esimene lause asendatakse järgmise tekstiga:

„Pädevad asutused peaksid järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi üksikelementide hindamisel kasutama punktisummade vahemikku – 1 (väike risk), 2 (keskmine või väike risk), 3 (keskmine või suur risk), 4 (suur risk) –, mis kajastab iga konkreetse elemendi jaotise punktiarvestuse tabelite alusel järelevalvelist arvamust.“

(9). Suuniste punkt 29 asendatakse järgmise tekstiga:

„Pädevad asutused võivad suuniste rakendamisel võtta kasutusele agregeerimismetoodikad individuaalsete riskide agregeerimiseks kapitali, likviidsuse ja rahastamise punktisummadesse. Pädevad asutused võivad kasutada asutuse siseselt, näiteks ressursside planeerimiseks detailsemat punktiarvestust, tingimusel et järgitakse käesolevates suunistes esitatud üldist punktiarvestuse raamistikku.“

(10). Suuniste punkti 29 järele lisatakse järgmine alajaotis:

„2.2.1 Riski punktisummad“.

(11). Suuniste punkt 30 asendatakse järgmise tekstiga:

„Pädevad asutused peaksid tagama, et nad näitavad kapitalile, likviidsusele ja rahastamisele avalduvatele individuaalsetele riskidele punkte andes riski võimalikku mõju krediidasutuse või investeerimisühingu usaldusväärsele (nt võimalik kahju), arvestades mõju leevendamise riskikontrollide kvaliteeti (st jääkriski) enne kapitali või likviidsuse vahendite arvestamist.“

(12). Suuniste punkti 30 järele lisatakse järgmised punktid:

„36. Pädevad asutused peaksid määrama kindlaks riski punktisumma peamiselt olemusliku riski hindamise teel, aga nad peaksid samuti väljendama riskijuhtimise ja kontrollide

kaalutlusi. Näiteks asjaolu, et juhtimise ja kontrollide adekvaatsus võib suurendada või erandjuhtudel vähendada usaldatavusele avalduva olulise mõju riski (s.o olemusliku riski kaalutlused võivad riskitaset ala- või ülehinnata, olenevalt juhtimise ja kontrollide adekvaatsusest). Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrollide adekvaatsuse hindamisel tuleks võtta arvesse tabelites 4–7, 9 ja 10 esitatud kaalutlusi.“

„37. Käesolevate suuniste rakendamisel võivad pädevad asutused kasutada individuaalsete riskide punktisummade määramiseks mitmesuguseid meetodeid. Olemusliku riski taset ning juhtimise ja kontrolli kvaliteeti võidakse hinnata eraldi (mis annab vahepealse ja lõpliku punktisumma) või agregeeritult.“

(13). Suuniste punkti 31 ette lisatakse järgmine alajaotis:

„2.2.2. Elujõulisuse punktisummad“.

(14). Suuniste punkt 31 asendatakse järgmise tekstiga:

„Pädevad asutused peaksid tagama, et ärimudelile, juhtimiskorraldusele ja kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavatele kontrollidele, kapitali adekvaatsusele ning likviidsuse adekvaatsusele punktide andmisega saavutatakse järgmised eesmärgid:

- i. järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi hinnatud elementidest krediidasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele avalduva riski näitamine, võttes arvesse jaotistes 4, 5, 7 ja 9 esitatud individuaalseid riskihindamisi;
- ii. probleemidega tegelemiseks järelevalvemeetmete võtmise vajaduse tõenäosuse näitamine vastavalt jaotises 10 loetletud kriteeriumidele²;
- iii. varajase sekkumise meetmete võtmise ajendiks olemine³ kooskõlas EBA suunistega varajase sekkumise meetmete kasutamise käivitajate kohta, ja
- iv. järelevalvehandite prioriseerimisele ja planeerimisele ning järelevalvealase kontrolliprogrammi prioriteetide seadmisele kaasaitamine.“

(15). Suuniste punkti 31 järele lisatakse järgmine alajaotis:

„2.2.3 Üldised järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise punktisummad“.

(16). Suuniste lõik 32 asendatakse järgmise tekstiga:

„Pädevad asutused peaksid tagama, et järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise üldise punktisummaga, mis määratakse kindlaks neljast järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise elemendist tulenevate ohtude agregeeritud hinnangu alusel, saavutatakse järgmised eesmärgid:

- i. krediidasutuse või investeerimisühingu üldise elujõulisuse näitamine;
- ii. tuvastamine, kas krediidasutus või investeerimisühing on direktiivi 2014/59/EL artikli 32 järgi maksejõuetuse ohus või satub tõenäoliselt maksejõuetusse;
- iii. probleemidega tegelemiseks järelevalvemeetmete võtmise vajaduse tõenäosuse näitamine vastavalt jaotises 10 loetletud kriteeriumidele;

---

² Olenemata kapitali adekvaatsuse punktisummast tuleks kehtestada jaotises 7 ja jaotises 10.3 kirjeldatud täiendavate omavahendite nõuded.

³ EBA suunised varajase sekkumise meetmete kasutamise käivitajate kohta ([EBA/GL/2015/03](https://www.eba.europa.eu/media/10002022/attachment/10002022/1/eba-gl-2015-03.pdf))

- iv. varajase sekkumise meetmete võtmise ajendiks olemine kooskõlas EBA suunistega varajase sekkumise meetmete kasutamise käivitajate kohta, ja
- v. järelevalvehandite prioriseerimisele ja planeerimisele ning järelevalvealase kontrolliprogrammi prioriteetide seadmisele kaasaitamine.“

(17). Suuniste punktis 33 kirjutatakse sõna „üldist“ suure tähega.

(18). Suuniste punktis 37 määratletakse „kõrgem juhtkond“ kui „nagu on määratletud direktiivi 2013/36/EL artikli 3 lõikes 9“.

(19). Suuniste punktis 80 lisatakse sõna „elujõulisuse“ sõna „punktisumma“ ette.

(20). Suuniste tabelit 2 täiendatakse järgmisel viisil:

- a. Esimeses reas asendatakse sõnad „ei põhjusta ... märgatavat riski“ sõnadega „põhjustab ... väikest riski“.
- b. Teises reas lisatakse sõna „väikse“ ette sõnad „keskmise või“.
- c. Kolmandas reas lisatakse sõna „keskmise“ järele sõnad „või suure“.

(21). Suuniste jaotis 5 asendatakse järgmise tekstiga:

Jaotis 5. Juhtimiskorralduse ja kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide hindamine

---

5.1 Üldised kaalutlused

88. Pädevad asutused peaksid hindama seda, kas krediidasutuse või investeerimisühingu juhtimiskorraldus on adekvaatne ja vastab krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiilile, ärimudelile, iseloomule, suurusele ja keerukusele. Nad peaksid välja selgitama, millises ulatuses täidab krediidasutus või investeerimisühing ELis kohaldatavaid usaldusväärse juhtimiskorralduse nõudeid. Pädevad asutused peaksid hindama eelkõige seda, kas juhtimiskorraldus võimaldab riskide usaldusväärset juhtimist ning hõlmab asjakohaseid sisekontrolle. Pädevad asutused peaksid kindlaks tegema, kas esineb halvast juhtimiskorraldusest tulenevaid materiaalseid riske ja kuidas need võivad mõjutada krediidasutuse või investeerimisühingu jätkusuutlikkust.
89. Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi puhul peaks juhtimiskorralduse ning kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide hindamine hõlmama järgmiste valdkondade hindamist:
- a. juhtimiskorralduse üldine raamistik;
  - b. juhtorgani ja selle komiteede (kui asjakohane) koosseis, korraldus ja toimimine;
  - c. ettevõtte- ja riskikultuur;
  - d. tasustamispoliitika ja tavad;
  - e. sisemine kontrolliraamistik, mis peaks sisaldama selget organisatsioonilist ülesehitust ning hästi toimivaid sõltumatuid riskijuhtimise, vastavuskontrolli ning auditi funktsioone;
  - f. riskijuhtimisraamistik, sealhulgas sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsess ning uute toodete heakskiitmise protsess;
  - g. haldus- ja raamatupidamistavad;
  - h. tegevuse edasiandmise kord;

- i. infosüsteemid ja talitluspidevus;
- j. finantsseisundi taastamise kava paikapidavus ja usaldusväärsus.

90. Juhtimiskorralduse hindamine peaks andma teavet riskijuhtimise ja kontrollide hindamiseks, mida on käsitletud 6. ja 8. jaotises, samuti sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi hindamiseks järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitali hindamise raames (jaotis 7) ning likviidsuse hindamiseks järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi raames (jaotis 9). Samamoodi peaksid jaotise 7 alusel läbivaadatud sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi arvutuste/kapitalihinnangute riskipõhine analüüs ja selle käigus leitud mis tahes puudused andma teavet käesoleva jaotise alusel hinnatava sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi üldise raamistiku hindamiseks.

5.2 Juhtimiskorralduse üldine raamistik

91. Kooskõlas EBA suunistega sisejuhtimise kohta, ESMA ja EBA ühiste suunistega juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta ning EBA suunistega avalikustamiskohtade kohta⁴ peaksid pädevad asutused sisejuhtimise üldraamistiku hindamisel hindama ka seda, kas krediidasutuste või investeerimisühingutega seoses kehtib vähemalt järgmine:
- a. juhtorgani ülesanded on selgelt määratletud, eristades juhtimise (täidesaatva) funktsiooni ja järelevalve (järelevalvelise) funktsiooniga seotud kohustusi, ning rakendatakse sobivat sisejuhtimiskorda;
  - b. kehtestatud on selgete vastutusvaldkondadega kindel ja läbipaistev organisatsiooniline struktuur, mis hõlmab juhtorganit ja selle komiteesid;
  - c. juhtorgan on välja töötanud äri- ja riskistrateegia nii individuaalsel kui ka konsolideeritud tasandil ning tagab selle rakendamise, sh krediidasutuse või investeerimisühingu riskivalmiduse määramise, kaasates järelevalve funktsiooni täitva juhtorganit sobival määral;
  - d. rakendatud on asjakohased riskipoliitika, sh kommunikatsioon ja koolitus;
  - e. kasutusel on võtmeisikute valimise ja sobivuse hindamise protsess;
  - f. kasutusel on asjakohane ja efektiivne juhtimiskorralduse ja sisekontrolli raamistik, mis hõlmab selget organisatsioonilist ülesehitust ning ülesannete täitmiseks

---

⁴ EBA suunised sisejuhtimise kohta ([EBA/GL/2017/11](#)), ESMA ja [EBA ühised suunised juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta \(EBA/GL/2017/12\)](#) ja [EBA suunised määruse \(EL\) nr 575/2013 VIII osa kohaste avalikustamiskohtade kohta \(EBA/GL/2016/11\)](#).

piisavalt võimu, kaalu ja vahendeid omavaid hästi toimivaid sõltumatuid riskijuhtimise, nõuete täitmise ja auditi funktsioone;

- g. rakendatud on tasustamispoliitika ja -tavad, mis on kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artiklites 92–95 sätestatud tasustamis põhimõtetega ning EBA suunistega usaldusväärse tasustamispoliitika kohta⁵ kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 74 lõikega 3 ja artikli 75 lõikega 2⁶;
- h. kasutusel on kord, mille eesmärk on tagada raamatupidamis- ja finantsaruandlussüsteemide terviklikkus, sealhulgas finants- ja tegevuskontrollid ning vastavus õigusaktidele ja asjakohastele standarditele;
- i. rakendatud on tegevuse edasiandmise poliitika ja strateegiad, mis arvestavad tegevuse edasiandmise mõju krediitiasutuse või investeerimisühingu äritegevusele ja võimalikele riskidele⁷;
- j. juhtorgan on kehtestanud juhtimiskorralduse raamistiku, teostab selle järelevalvet ja regulaarset hindamist, ja
- k. juhtimiskorralduse raamistik on läbipaistev sidusrühmadele, sh aktsionäridele.

5.3 Juhtorgani koosseis ja toimimine

- 92. Pädevad asutused peaksid kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 74 ja artikli 91 lõikega 12 ning EBA sisejuhtimise suunistega ja ESMA ja EBA ühiste suunistega juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta hindama, kas:
  - a. on loodud kord, millega tagatakse juhtorgani liikmete individuaalne ja kollektiivne ning võtmeisikute individuaalne sobivus; kas seda rakendatakse efektiivselt ametisse nimetamisel, oluliste muutuste korral (näiteks muutused, mis mõjutavad esmase ja hilisema sobiliku ja asjakohase hindamise käigus hinnatud tingimusi) ja pidevalt, sh asjakohaste pädevate asutuste teavitamine⁸;
  - b. juhtorgani koosseis ja ametikohtade ülemineku kavandamine on sobivad ja juhtorgani liikmete arv on adekvaatne;
  - c. juhtorgani liikmete värbamisel on võetud arvesse mitmekesisuse põhimõtet;
  - d. juhatuse ja juhtorgani järelevalvefunktsiooni vahel toimub tõhus suhtlus;

---

⁶ EBA suunised usaldusväärse tasustamispoliitika kohta ([EBA/GL/2015/22](#)).

⁷ [CEBSi tegevuse edasiandmise suunised](#), avaldatud 14.12.2006; CEBSi suuniseid uuendatakse peagi ja need asendatakse EBA tegevuse edasiandmise suunistega.

⁸ Vt ka ESMA ja EBA ühised suunised juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta ([ESMA/2016/1529](#)).

- e. juhtimisfunktsioonis suunab juhtorgan äritegevust nõuetekohaselt ja järelevalvefunktsioonis jälgib juhtkonna otsustamisprotsessi ja tegevusi ning teeb järelevalvet;
- f. liikmed tegutsevad sõltumatult;
- g. juhtorgani liikmed pühendavad oma ülesannete täitmisele piisavalt aega;
- h. järgitakse direktiivi 2013/36/EL artikli 91 lõikes 3 sätestatud oluliste krediidasutuste või investeerimisühingute juhtkonnakohtade piiranguid;
- i. juhtorgani ja – kui need on asutatud – selle komiteede jaoks on kasutusel asjakohased juhtimiskorralduse tavad ja menetlused;
- j. juhtorganil, nii juhtimisfunktsioonis kui ka järelevalvefunktsioonis, ning, kui see on asutatud, riskikomiteel on sobilik juurdepääs krediidasutuse või investeerimisühingu riskiolukorra teabele.

5.4 Ettevõtte- ja riskikultuur

- 93. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutustel või investeerimisühingutel on sobilik ja läbipaistev kontserni struktuur, mis on eesmärgipärane, ning usaldusväärne kontserni- ja riskikultuur, mis on krediidasutuse või investeerimisühingu ärimudelile ja tegevustele omaste riskide olemuse, ulatuse ja keerukuse seisukohalt terviklik ja proportsionaalne ning kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu riskivalmidusega.
- 94. Pädevad asutused peaksid kooskõlas EBA juhtimiskorralduse suunistega hindama järgmist:
  - a. juhtorgan tunneb ja mõistab täielikult krediidasutuse või investeerimisühingu juriidilist, organisatsioonilist ja tegevusstruktuuri ning tagab selle kooskõla heakskiidetud äri- ja riskistrateegiatega ning riskivalmidusega;
  - b. krediidasutused ja investeerimisühingud ei ole loonud läbipaistmatuid ega üleliia keerukaid struktuure, millel puudub selge majanduslik otstarve või seaduslik eesmärk, struktuuride loomisel saab juhtorgan aru nende olemusest, eesmärgist ja nendega seotud konkreetsetest riskidest ning tagab, et sisekontrolli funktsioonid on sobivalt kaasatud;
  - c. krediidasutused ja investeerimisühingud on töötanud välja tervikliku ja kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmava riskikultuuri, mis tugineb laiapõhjalisel arusaamal avalduvatest riskidest ning nende juhtimisest, võttes arvesse krediidasutuse või investeerimisühingu riskivalmidust;

- d. krediidasutuse või investeerimisühingu eetiline ettevõtte- ja riskikultuur loob tõhusa arutluskeskkonna, kus otsustamisprotsessid soodustavad arvamuste mitmekesisust (nt kaasates juhtorgani komiteedesse sõltumatuid liikmeid);
- e. krediidasutused või investeerimisühingud rakendavad sõltumatuid rikkumistest teatamise protsesse ja protseduure;
- f. krediidasutused või investeerimisühingud lahendavad asutusesiseseid huvikonflikte nõuetekohaselt ja on loonud töötajate jaoks konfliktide haldamise poliitika, millega hallatakse töötajate isiklike ja asutuse huvide konflikte;
- g. strateegiate, ettevõtte väärtuste, käitumisjuhendite, riskide ja teiste meetmete teatamine asjassepuutuvatele töötajatele on selge, kindel ja efektiivne ning riskikultuuri rakendatakse krediidasutuste või investeerimisühingute kõikidel tasanditel.

5.5 Tasustamispoliitika ja -tavad

95. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutusel või investeerimisühingul on kasutusel direktiivi 2013/36/EL artiklites 92–96 sätestatud tasustamispoliitika ja -tavad töötajate jaoks, kelle tööalasel tegevusel on asutuse riskiprofiilile oluline mõju, ja nõuetekohane tasustamispoliitika kõikide töötajate jaoks. Pädevad asutused peaksid kooskõlas EBA juhtimiskorralduse suunistega ja EBA tasustamispoliitika suunistega⁹ hindama, kas:
- a. tasustamispoliitika on kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu riskistrateegiatega, ettevõttekultuuri ja väärtustega, krediidasutuse või investeerimisühingu pikaajaliste huvide ja huvikonfliktide ärahoidmise meetmetega, see ei soodusta ülemääraste riskide võtmist ning juhtorgan tegeleb selle haldamise, heakskiitmise ja jälgimisega;
  - b. töötajad, kelle tööalane tegevus mõjutab oluliselt krediidasutuse või investeerimisühingu riskiprofiili (kindlaksmääratud töötajad), on nõuetekohaselt tuvastatud ja määrust (EL) nr 604/2014 kohaldatakse nõuetekohaselt, eelkõige seoses järgmisega:
    - i. kohaldatakse töötajate tuvastamise kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid kriteeriume;
    - ii. on sätestatud erandi tegemine töötajatele, kes on tuvastatud ainult määruse (EL) nr 604/2014 artikli 4 kvantitatiivsete kriteeriumide alusel;

---

⁹ EBA suunised usaldusväärse tasustamispoliitika ja avalikustamise kohta ([EBA/GL/2015/22](#)).

- c. muutuvtasu ja põhitasu kombinatsioon on asjakohane ning sätted muutuvtasu komponendi piiramise kohta – 100%-le põhitöötasu komponendist (200% aktsionäride kinnitusega) – on täidetud ning muutuvtasu ei maksta vahendite või meetoditega, mis lihtsustavad direktiivi 2013/36/EL või määruse (EL) nr 575/2013 nõuete täitmata jätmist;
- d. eelnevalt kindlaksmääratud töötajate muutuvtasu põhineb sooritusel; edasilükkamise, säilitamise, instrumentidelt väljamaksete tegemise ning maluse ja tagasinõuete rakendamise nõudeid täidetakse ning krediidasutus või investeerimisühing ei kasuta vahendeid ega tavasid, millega vältida tasustamisnõuete täitmist.

5.6 Sisekontrolliraamistik

96. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutusel või investeerimisühingul on nõuetekohane sisekontrolliraamistik. Hinnata tuleks vähemalt järgmist:
- a. krediidasutuses või investeerimisühingus on kehtestatud nõuetekohased kirjalikud sisekontrolli poliitikad ning äriüksuste ja sõltumatute kontrollifunktsioonide sees on rakendatud sisekontrolliraamistik;
  - b. otsuste tegemise protsess on selge, sh kehtib sisekontrolliraamistiku ja selle osade rakendamisega seotud vastutuse selge jaotus;
  - c. vastuoluliste tegevustega seoses on ülesanded nõuetekohaselt eristatud;
  - d. kõik sõltumatud kontrollifunktsiooni täitjad on efektiivsed ja neil on ülesannete täitmiseks piisavad vahendid, autoriteet ja positsioon, lisaks otsene juurdepääs juhtorganile, sh järelevalvefunktsiooni täitvale juhtorganile;
  - e. sisekontrolliraamistikku rakendatakse krediidasutuse või investeerimisühingu kõigis valdkondades, kusjuures äri- ja tugiüksused vastutavad eelkõige adekvaatsete sisekontrolli ja riskijuhtimise menetluste väljatöötamise ja säilitamise eest;
  - f. vajalik teabevahetus on korraldatud nii, et kõik juhtorganid, äriinid ning siseüksused (sh sisekontrolli funktsioonide täitjad) saaksid oma ülesandeid täita;
  - g. krediidasutusel või investeerimisühingul on kasutusel juhtorgani kinnitatud uute toodete heakskiitmise poliitika ja protsess, sh oluliste muutuste protsess, kus sõltumatul riskikontrolli funktsioonil ja nõuete täitmise funktsioonil on selgelt kindlaksmääratud roll;
  - h. krediidasutusel või investeerimisühingul on võime koostada riskiaruandeid, ta kasutab neid juhtimisotstarbel ning kõnealused riskiaruanded on:

- i. täpsed, põhjalikud, selged ja kasulikud, ja
  - ii. neid koostatakse ja edastatakse asjaomastele isikutele sobiliku sagedusega, ja
- i. auditisoovitustele kohaldatakse juhtkonna asjakohastel tasanditel ametlikku järelkontrolli, et tagada soovituste tõhus ja õigeaegne järgimine ning vastav aruandlus.

2.6.1 Siseauditi funktsioon

97. Pädevad asutused peaksid kooskõlas EBA juhtimiskorralduse suunistega hindama, kas krediidasutus või investeerimisühing kasutab tõhusat sõltumatu siseauditi funktsiooni, millel on järgmised omadused:
- a. see on loodud kooskõlas riiklike ja rahvusvaheliste kutsestandarditega;
  - b. sellel on otstarve, volitused ja vastutusvaldkonnad, mis on määratletud kutsestandardeid tunnustavas mandaadis, mille on heaks kiitnud juhtorgan;
  - c. sellel on ülesannete täitmiseks piisavad ja asjakohased vahendid ja kaal;
  - d. selle organisatsiooniline sõltumatus ja siseaudiitori objektiivsus on tagatud, sh ülesannete nõuetekohase eristamise ja sõltumatu juhi positsiooniga, kellel on piisavad volitused ning otsene juurdepääs ja aruandlusliinid juhtorganiga suhtlemiseks;
  - e. see hindab krediidasutuste või investeerimisühingute juhtimiskorralduse raamistikku, sh kas olemasolevad poliitikad ja menetlused püsivad adekvaatsena ning vastavad õigusaktide nõuetele, juhtorgani ostustele ja krediidasutuste ja investeerimisühingute riskivalmidusele ja -strateegiale;
  - f. see hindab, kas menetlusi rakendatakse õigesti ja efektiivselt (nt vastavus tehingute läbiviimise nõuetele või riskivalmiduse ja -piiride tõttu tegelikult tekkinud riskitasemetele jms);
  - g. see hindab, kas äriüksuste ning vastavuskontrolli funktsiooni ja sisemise riskijuhtimise funktsiooni täitjate tehtud kontrollid ja aruandlus on adekvaatsed, kvaliteetsed ja mõjusad;
  - h. see hõlmab nõuetekohaselt kõiki riskipõhise auditiplaani valdkondi, sh sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi, sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi ja uute toodete heakskiitmise poliitikat;
  - i. see aitab kindlaks määrata sisepoliitikate ning asjakohaste ELi ja riiklike rakendusõigusaktide järgimist ning käsitleb neist kõrvalekaldumisi.

5.7 Riskijuhtimisraamistik

98. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutus või investeerimisühing on kehtestanud asjakohase riskijuhtimisraamistiku ja asjakohased riskijuhtimise protsessid. Pädevad asutused peaksid läbi vaatama vähemalt järgmist:
- a. kas riskistrateegia, riskivalmidus ja riskijuhtimisraamistik on nõuetekohased ja neid rakendatakse individuaalsel ja konsolideeritud tasandil;
  - b. sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi raamistikud;
  - c. stressitestide tegemise võimekus ja tulemused;
  - d. kas krediidasutus või investeerimisühing on kehtestanud sõltumatu tervet organisatsiooni hõlmava riskijuhtimise funktsiooni, mis osaleb aktiivselt asutuse riskistrateegia ja kõigi oluliste riskijuhtimisotsuste koostamisel ning annab juhtorganile ja äriüksustele kogu asjakohase riskiteabe;
  - e. kas krediidasutusel või investeerimisühingu riskijuhtimise funktsioonil on juht, kellel on piisavalt asjatundlikkust, sõltumatust ja volitusi ning vajaduse korral otsene juurdepääs järelevalvefunktsiooni täitvale juhtorganile;
  - f. kas sõltumatu riskijuhtimise funktsioon tagab, et krediidasutuse või investeerimisühingu riski mõõtmise, hindamise ja järelevalve protsessid on asjakohased, ja
  - g. kas krediidasutus või investeerimisühing on kehtestanud riskide ning seotud riskikontsentratsioonide tuvastamise, mõõtmise, järelevalve, leevendamise ja teatamise poliitika ja menetlused ning kas need on kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu riskipiiride ja riskivalmidusega või kas juhtorgan on need heaks kiitnud.

2.7.1 Riskivalmiduse raamistik ja strateegia

99. Pädevad asutused peaksid riskijuhtimisraamistiku hindamisel kaaluma, mis ulatuses see on kaasatud krediidasutuse või investeerimisühingu üldstrateegiasse ja kuidas see viimast mõjutab. Näiteks peaksid pädevad asutused hindama, kas äristrateegia, riskistrateegia, riskivalmiduse ja riskijuhtimise raamistiku ning kapitali- ja likviidsusjuhtimise raamistike vahel on nõuetekohased ja järjepidevad seosed.
100. Krediidasutuse või investeerimisühingu riskistrateegia, riskivalmiduse ja riskijuhtimise raamistiku läbivaatamisel peaksid pädevad asutused hindama järgmist:

- a. kas juhtorgan rakendab tegelikkuses oma vastutust seoses riskistrateegia, riskivalmiduse ja riskijuhtimise raamistikuga, tagades nõuetekohased suunised ja järelevalve;
- b. kas riskistrateegia ja riskivalmiduse puhul on arvestatud kõiki olulisi asutusele avalduvaid riske ning kas see sisaldab riskipiire, riskitaluvusi ja riski piirmääri;
- c. kas riskistrateegia ja riskivalmidus on kooskõlas ja rakendatud;
- d. kas riskivalmiduse raamistik on tulevikku suunatud, vastab äristrateegias määratud strateegilise planeerimise ajavahemikule ja kas seda vaadatakse regulaarselt läbi;
- e. kas riskistrateegia ja riskivalmidus arvestatavad nõuetekohaselt krediidasutuse või investeerimisühingu riskitaluvuste ja rahaliste vahenditega (st riskivalmidus peaks olema kooskõlas järelevalve omavahendite ja likviidsusnõuetega ning muude järelevalvemeetmete ja -nõuetega), ja
- f. kas riskistrateegia ja riskivalmiduse avaldused on kirjalikult dokumenteeritud ja kas on tõendeid, et need on teatatud krediidasutuse või investeerimisühingu töötajatele.

2.7.2 Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi raamistikud

101. Pädevad asutused peaksid vaatama perioodiliselt läbi krediidasutuse või investeerimisühingu sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi vastavalt teabele, mis on krediidasutuselt või investeerimisühingult kogutud kooskõlas EBA suunistega järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi eesmärgil sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi raames kogutava teabe kohta¹⁰ ning määrama kindlaks nende 1) usaldusvääruse, 2) tõhususe ja 3) terviklikkuse kooskõlas käesolevas jaotises loetletud kriteeriumidega. Pädevad asutused peaksid samuti hindama, kuidas kumbki protsess on kaasatud üldise riskijuhtimise ja strateegilise juhtimise tavadesse, sealhulgas kapitali ja likviidsuse planeerimisse.
102. Hindamised peaksid aitama kaasa täiendavate omavahendite nõuete arvutamisele ja kapitali adekvaatsuse hindamisele, nagu on kirjeldatud jaotises 7, ning samuti likviidsuse adekvaatsuse hindamisele, nagu on kirjeldatud jaotises 9.

---

¹⁰ Suunised järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi eesmärgil sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi raames kogutava teabe kohta [EBA/GL/2016/10](#)

Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi usaldusväärsus

103. Pädevad asutused peaksid sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi usaldusvääruse hindamiseks kaaluma, kas kummagi protsessi moodustavad poliitikad, protsessid, sisendid ja mudelid on proportsionaalsed krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuse olemuse, ulatuse ja keerukusega. Selleks peaksid pädevad asutused hindama kummagi protsessi asjakohasust sisemise kapitali ja likviidsuse adekvaatse taseme hindamiseks ja säilitamiseks, et katta krediidasutusele või investeerimisühingule avalduvad või avalduda võivad riskid ja et teha äriotsuseid (näiteks seoses äriplaani alusel kapitali jaotamisega), sealhulgas stressitingimustes kooskõlas EBA suunistega krediidasutuste ja investeerimisühingu stressitestimise kohta¹¹.
104. Kummagi protsessi usaldusvääruse hindamisel peaksid pädevad asutused vajaduse korral arvestama järgmist:
- kas krediidasutuse või investeerimisühingu kohaldatavad meetodid ja eeldused on asjakohased ning kõigi riskide suhtes järjepidevad, kas need tuginevad kindlatele empiirilistele sisendandmetele, kas need on usaldusväärset kalibreeritud näitajad ja kas neid kohaldatakse võrdselt riskide mõõtmisele ning kapitali ja likviidsuse juhtimisele;
  - kas usaldatavustase on kooskõlas riskivalmidusega ja kas hajutamise sisemised eeldused arvestavad ärimudelit ja riskistrateegiaid;
  - kas krediidasutuse või investeerimisühingu poolt sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi jaoks arvesse võetud saada olevate sisemise kapitali või likviidsuse vahendite määratlus ja koosseis on kooskõlas asutuse mõõdetud riskidega ning kas need on sobilikud omavahendite ja likviidsuspuhvrite arvutamiseks;
  - kas ärivaldkondade või juriidiliste isikute saada olevate sisemiste kapitali ja likviidsuse vahendite jaotus/eraldamine kajastab nõuetekohaselt riski, mis neist igapähele avaldub või võib avalduda, ning võtab nõuetekohaselt arvesse nende vahendite ülekantavuse mis tahes juriidilisi või tegevuslikke piiranguid.

Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi tõhusus

105. Pädevad asutused peaksid sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi tõhususe hindamisel uurima nende kasutamist otsustamise ja juhtimise protsessides krediidasutuse või

---

¹¹ [EBA suunised krediidasutuste ja investeerimisühingute stressitestimise kohta](#)

investeeringisühingu kõigil tasanditel (näiteks piirangute määramine, tulemuslikkuse mõõtmine jne). Pädevad asutused peaksid hindama, kuidas krediidasutus või investeeringisühing kasutab kumbagi protsessi oma riski, kapitali ja likviidsuse juhtimisel (kasutustesti abil). Hindamisel tuleks arvestada kummagi protsessi omavahelisi seoseid ja vastasmõju riskivalmiduse raamistikuga, riskijuhtimisega ning likviidsuse ja kapitali juhtimisega, sealhulgas tuleviku rahastamisstrateegiatega, ning kas need on krediidasutuse või investeeringisühingu ärimudeli ja keerukuse seisukohast sobivad.

106. Selleks peaksid pädevad asutused hindama, kas krediidasutusel või investeeringisühingul on kasutusel poliitikad, menetlused ja vahendid, et lihtsustada järgmist:
- a. kummagi protsessi eri elementide (näiteks modelleerimine ja kvantifitseerimine, siseaudit ja valideerimine, järelevalve ja aruandlus, probleemide eskalatsioon jne) eest vastutavate juhtimiskomiteede ja/või funktsioonide selge tuvastamine;
  - b. kapitali ja likviidsuse planeerimine: tulevikku silmas pidades kapitali ja likviidsuse vahendite arvutamine (sh eeldatud stressistsenaariumides) seoses oluliste tehingute üldstrateegiaga;
  - c. kapitali ja likviidsuse vahendite jaotamine ning järelevalve eri ärivaldkondade ja riskitüüpide lõikes (näiteks ärivaldkondade, ettevõtjate või individuaalsete riskide jaoks kehtestatud riskipiirid on kooskõlas krediidasutuse või investeeringisühingu sisemise kapitali ja likviidsuse üldise adekvaatsuse tagamise eesmärgiga);
  - d. kõrgema juhtkonna ja juhtorgani regulaarne ja kiire teavitamine kapitali ja likviidsuse adekvaatsusest (teatamise sagedus peaks eelkõige olema adekvaatne seoses riskide ja äritegevuse mahu suurenemise, olemasolevate sisepuhvrite ja sisemiste otsustamisprotsessidega, et krediidasutuse või investeeringisühingu juhtkond saaks võtta enne kapitali või likviidsuse adekvaatsuse ohtu sattumist parandusmeetmeid);
  - e. kõrgema juhtkonna või juhtorgani teadlikkus ja tegevus, kui äristrateegia ja/või olulised üksiktehingud ei pruugi olla kooskõlas sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessiga ja saada oleva sisemise kapitaliga (näiteks kõrgem juhtkond kiidab heaks olulise tehingu, kui tehing mõjutab tõenäoliselt oluliselt saada olevat sisemist kapitali) või sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessiga ja saada olevate sisemiste likviidsete vahenditega.
107. Pädevad asutused peaksid hindama, kas juhtorgan tõendab asjakohast pühendumist kummalegi protsessile ja nende tulemustele ning asjakohaseid teadmisi kummagi tulemuste kohta. Eelkõige peaksid nad hindama, kas juhtorgan kiidab heaks kummagi protsessi raamistikud ja tulemused ning vajaduse korral protsesside sisevalideerimise tulemused.

108. Pädevad asutused peaksid hindama, mis ulatuses on kumbki protsess tulevikku suunatud. Selleks peaksid pädevad asutused hindama protsesside järjepidevust kapitali- ja likviidsusplaanide ning strateegiaplaanidega.

Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi terviklikkus

109. Pädevad asutused peaksid hindama kummagi protsessiga ärivaldkondadele, juriidilistele isikutele ning krediidasutusele või investeerimisühingule avalduvate või avalduda võivate riskide katmist ning kummagi protsessi vastavust õiguslikele nõuetele. Eelkõige peaksid nad hindama järgmist:
- kas kumbagi protsessi rakendatakse seoses riskide tuvastamise ja hindamisega asjaomase krediidasutuse või investeerimisühingu kõigi ärivaldkondade ja juriidiliste isikute suhtes ühtmoodi ja proportsionaalselt;
  - kas kumbki protsess hõlmab kõiki olulisi riske, olenemata sellest, kas risk tekib konsolideerimisele mittekuuluvatest ettevõtjatest (eriotstarbelised ettevõtjad, eriotstarbelised üksused) või mitte;
  - kui mis tahes ettevõtjal on grupi teistest ettevõtjatest erinev juhtimiskorraldus või erinevad juhtimisprotsessid, siis kas need erinevused on põhjendatud (näiteks võib põhjalike mudelite kasutusele võtmine ainult grupi osa suhtes olla põhjendatud piisavate andmete puudumisega, et hinnata teatud ärivaldkondade või juriidiliste isikute andmeid, kui nendest ei lähtu ülejäänud portfelli riskikontsentratsioon).

2.7.3 Krediidasutuste ja investeerimisühingute stressitestimise hindamine

110. Pädevad asutused peaksid läbi vaatama ja hindama krediidasutuste ja investeerimisüksuste stressitestimise programmid ja nende vastavuse EBA krediidasutuste ja investeerimisühingute stressitestimise suunistega, eriti seoses järgmiste aspektide hindamisega: stressitestimise programmid, juhtimiskorraldus, andmetaristu, stressitestimise kasutamine sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessis ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessis ning nende juhiste jaotises 4 osutatud juhtimistegevused.
111. Pädevad asutused peaksid viima läbi stressitestimise programmide kvalitatiivseid hindamisi ja ka stressitestide tulemuste kvantitatiivseid hindamisi. Pädevad asutused peaksid kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete hindamiste tulemusi kaaluma koos järelevalvelise stressitestimise tulemustega (vt jaotis 12), et hinnata kapitali ja likviidsuse adekvaatsust ja määrata tuvastatud puudujääkidele sobiv järelevalveline reageerimine.
112. Veelgi enam, krediidasutuste ja investeerimisühingute stressitestimise programmide ja mitmesuguste stressitestide tulemuste, mida asutus oma stressitestimise

programmi raames läbi viib, järelevalveline hindamine võib anda teavet mitmesuguste järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi elementide, eriti järgmiste hindamiseks:

- a. Individuaalsete riskivaldkondade riskijuhtimise ja kontrollide võimalike haavatavuste või puuduste tuvastamine. Neid tuleks kasutada lisateabe allikatena, mida pädev asutus peaks käesolevate suuniste jaotises 6 osutatud kapitalile avalduvate individuaalsete riskide hindamisel või käesolevate suuniste jaotises 8 osutatud likviidsusele ja rahastamisele avalduvate riskide hindamisel arvesse võtma. Näiteks saab krediidasutuse või investeerimisühingu läbiviidud mõju ja stsenaariumide analüüse kasutada kasutatud mudelite mõju ja adekvaatsuse hindamiseks ja individuaalsete riskide kvantifitseerimiseks.
- b. Võimalike puudujääkide tuvastamine üldises juhtimiskorralduses või krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavates kontrollides. Pädevad asutused peaksid neid kasutama lisateabe allikana sisemise juhtimiskorralduse ja krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi hindamise eesmärkidel. Krediidasutuse või investeerimisühingu stressitestimise tulemusi saab kasutada näiteks krediidasutuse kapitali planeerimise hindamisel, eelkõige just konkreetsel ajahetkel.
- c. Konkreetsete kvantitatiivsete likviidsuse nõuete kvantifitseerimine likviidsuse adekvaatsuse hindamise kontekstis, eriti olukorras, kus pädev asutus pole likviidsuse nõuetele loonud konkreetset järelevalvelist võrdlusalust või ei rakenda likviidsuse järelevalvelist stressitestimist.

Krediidasutuste ja investeerimisühingute stressitestimise programmide kvalitatiivne hindamine

113. Kvalitatiivse hindamise soodustamiseks peaksid pädevad asutused nõudma, et krediidasutused või investeerimisühingud esitaksid teavet oma stressitestimise programmide korralduse kohta seoses kõikide eespool nimetatud aspektidega. Teave, mida krediidasutused või investeerimisühingud esitavad, peaks hõlmama andmearhitektuuri, IT-taristut, juhtimiskorraldust, meetodikaid, stsenaariume, põhieeldusi, tulemusi ja plaanitud juhtimistegevusi.
114. Pädevad asutused peaksid kaaluma kõiki stressitestimise programmide ja meetodikate teabeallikaid, sealhulgas krediidasutuste või investeerimisühingute sisemisi hinnanguid ja valideerimisi või sõltumatu kontrollifunktsiooni tehtud järelevalvet, saadavuse korral ka kolmandate poolte esitatud teavet ja hinnanguid.
115. Pädevad asutused peaksid suhtlema krediidasutuste või investeerimisühingute juhtorganite ja kõrgema juhtkonnaga seoses märkimisväärsete makromajanduslike ja finantsturgu mõjutavate haavatavuste ning krediidasutustele või

investeeringisühingutele omaste püsivategevust mõjutavate ohtudega, et hinnata, kuidas krediidasutused või investeeringisühingud oma stressitestimise programme juhivad.

116. Stressitestimise programmide ja stressitestide tulemuste hindamisel peaksid pädevad asutused pöörama erilist tähelepanu asjakohaste stsenaariumide valimise nõuetekohasusele, aluseks olevatele eeldustele ja meetodikatele ning ka stressitestide tulemuste kasutamisele krediidasutuste või investeeringisühingute riski- ja strateegilises juhtimises. Eeskätt peaksid pädevad asutused hindama:
  - a. mis ulatuses on stressitestid kaasatud krediidasutuse või investeeringisühingu riskijuhtimise raamistikku;
  - b. kõrgema juhtkonna ja juhtorgani osalemist stressitestimise programmis;
  - c. stressitestimise ja selle tulemuste kaasamist kogu krediidasutuse või investeeringisühingu otsustusprotsessi;
  - d. krediidasutuse või investeeringisühingu suutlikkust ja taristu ning andmete olemasolu, et rakendada stressitestimise programmi individuaalsete ärivaldkondade ja ettevõtjate suhtes ning grupi lõikes, kui asjakohane.
117. Stressitestide programmide, stressitestide tulemuste ja kavandatud juhtimistegevuste hindamisel peaksid pädevad asutused arvestama nii idiosünkraatilisi kui ka süsteemiüleseid perspektiive. Eelkõige tuleks juhtimistegevusi hinnata peamiselt sisemisest perspektiivist, seoses nende saavutatavusega, kaaludes konkreetse krediidasutuse või investeeringisühingu eripära. Pädevad asutused peaksid lisaks kaaluma juhtimistegevusi ka süsteemiülesest perspektiivist, sest teised krediidasutused või investeeringisühingud kaaluvad tõenäoliselt sarnaseid tegevusi, mis võivad süsteemiüleses kontekstis olla saavutamatud.
118. Krediidasutuse või investeeringisühingu kapitali või üldist finantsseisundit mõjutavate juhtimistegevuste hindamisel peaksid pädevad asutused kaaluma tegevuse rakendamise õigeaegsust, eelkõige seda, kas juhtimistegevused lõpetatakse ja rakendatakse stressitesti ajavahemiku jooksul. Kui see on asjakohane, võivad pädevad asutused kaaluda ka juhtimistegevusi, mis lõpetatakse pärast stressitesti ajavahemiku lõppu.
119. Pädevad asutused peaksid arvestama krediidasutuste või investeeringisühingute stressitestimise programmide tõhusust asjakohaste äritegevuslike haavatavuste tuvastamisel ja kaaluma seda krediidasutuste või investeeringisühingute ärimudelite elujõulisuse ja strateegiate jätkusuutlikkuse hindamisel (vt jaotis 4).
120. Hinnates stressitestimise programme ja nende tulemusi piiriüleste kontsernide puhul, peaksid pädevad asutused kaaluma stressitingimustes toimuvat kapitali ja likviidsuse

liikumist juriidiliste isikute või äriüksuste vahel ning ka kehtestatud kontsernisese rahalise toe korraldust, arvestades stressitingimustes tekkivaid võimalikke rahastamisraskusi.

Krediidiasutuste ja investeerimisühingute stressitestide kvantitatiivne hindamine sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi eesmärgil

121. Lisaks eespool esitatud kvalitatiivse hindamise läbiviimisele peaksid pädevad asutused hindama stsenaariumide ja eelduste valikut ja kasutamist, nende mõju ja olulisust krediidiasutuse või investeerimisühingu ärimudelile ning ka selliste stressitestide tulemusi ja neid vaidlustama, eelkõige seoses sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi eesmärgil läbiviidud stressitestidega (vt jaotis 5.7.2).
122. Pädevad asutused peaksid veenduma, et sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi eesmärgil kasutatud stressistsenaariumis avaldaks kapitalimäärale negatiivset mõju näiteks krediidireitingu muutmine, netointressimarginaali langus või kauplemiskahjum. Pädevatel asutustel peaks olema juurdepääs krediidiasutuse või investeerimisühingu peamiste eelduste ja riskitegurite üksikasjadele ja nad peaks neid vaidlustama ka järelevalveliste stressitestide põhjal, nagu on täpsustatud käesolevate suuniste jaotises 12.
123. Mõlema protsessi eesmärgil tehtud stressitestide läbivaatamisel peaksid pädevad asutused kombineeritult hindama stressitesti tulemuste mõju kapitali ja likviidsuse vajadustele ja ka teistele asjakohastele õigusaktide nõuetele. Selleks peaksid pädevad asutused hindama, kas krediidiasutus või investeerimisühing suudab ebasoodsa stsenaariumi korral säilitada kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõuet ja kas on tuvastatud juhtimistegevused, mille abil võimalike kapitalinõudega seotud rikkumistega tegeletakse.
124. Pädevad asutused peaksid nõuetekohaselt vaidlustama stsenaariume, eeldusi ja meetodikaid, mida krediidiasutused või investeerimisühingud kasutavad. Mõlema protsessi eesmärgil tehtud krediidiasutuste või investeerimisühingute stressitestide stsenaariumide, eelduste ja tulemuste vaidlustamisel peaksid pädevad asutused vajaduse korral kasutama järelevalveliste stressitestide, sh mitmesuguste asutuste (nt EBA, IMF, EKPS / Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu) läbiviidud asjakohaste regionaalsete stressitestide ning ka eespool osutatud kvalitatiivse hindamise tulemusi, stsenaariume ja eeldusi, et teha kindlaks, mil määral saab krediidiasutuse või investeerimisühingu stressitestimise programmi ja selle tulemusi usaldada.
125. Kui pädevad asutused tuvastavad puudujääke stsenaariumide ülesehituses, mida krediidiasutused või investeerimisühingud kasutavad, võivad nad nõuda, et krediidiasutused või investeerimisühingud viiksid uuesti läbi stressitesti või kindla osa stressitestimise programmist, kasutades pädevate asutuste antud muudetud eeldusi

või konkreetseid ettekirjutatud stsenaariume (näiteks EBA krediidasutuste ja investeerimisühingute stressitestimise suunistes esitatud ankrustsenaariumid).

126. Pädevad asutused peaksid kaaluma ka stressitestide mõju krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsvõimenduse määrale ning samuti nende kõlblikele kohustustele, mida hoitakse kõlblike kohustuste miinimumnõuete täitmiseks, nagu on sätestatud direktiivis 2014/59/EL.
127. Stressitestide tulemuste hindamisel peaksid pädevad asutused kaaluma ka kõiki teadaolevaid tulevikus rakenduvaid õigusaktide muudatusi, mis mõjutavad krediidasutusi või investeerimisühinguid stressitesti tegemise ulatuses ja ajavahemikus. Sarnaselt peaksid pädevad asutused stressitestide tulemuste ja ärimudeli elujõulisuse hindamisel kaaluma ka kõiki teadaolevaid muudatusi tulevastes kapitalinõuetes (näiteks täielikke hinnanguid).

2.7.4 Uued tooted ja olulised muudatused

128. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutus või investeerimisühing on kehtestanud nõuetekohaselt dokumenteeritud ja juhtorgani kinnitatud uute toodete heakskiitmise poliitika, mis käsitleb uute turgude, toodete ja teenuste arendamist ja olulisi muudatusi olemasolevates ning erandlikke tehinguid.
129. Pädevad asutused peaksid hindama, kas uute toodete või olemasolevates toodetes, protsessides ja süsteemides oluliste muudatuste heakskiitmise on kaasatud sisemise riskijuhtimise funktsiooni täitja ning vastavuskontrolli funktsiooni täitja.

5.8 Infosüsteemid ja talitluspidevus

130. Pädevad asutused peaksid kooskõlas EBA juhtimiskorralduse suunistega hindama, kas krediidasutusel või investeerimisühingul on tõhusad teabe- ja suhtlussüsteemid ning kas need toetavad täielikult riskiandmete agregeerimise suutlikkust nii tava- kui ka stressitingimustes. Pädevad asutused peaksid eelkõige hindama, kas krediidasutus või investeerimisühing suudab teha vähemalt järgmist:
  - a. koostada täpseid ja usaldusväärseid riskiandmeid äriüksuste ja kogu asutuse kohta;
  - b. saada ja agregeerida kogu asutuse ulatuses kõiki olulisi riskiandmeid;
  - c. koostada agregeeritud ja ajakohaseid riskiandmeid õigel ajal;
  - d. koostada agregeeritud riskiandmeid, mis vastavad juhtorgani või pädevate asutuste mitmesugustele taotlustele.
131. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutusel või investeerimisühingul on kõigi oma kriitiliste funktsioonide ja vahendite jaoks tõhus talitluspidevuse haldus

koos katsetatud hädaolukorra ja talitluspidevuse kavadega ning hädaolukorras finantsseisundi taastamise kavadega ning kas need kavad suudavad oma eesmäärke usaldusväärselt täita.

5.9 Finantsseisundi taastamise kavad

132. Pädevad asutused peaksid juhtimiskorralduse ning kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide hindamiseks arvestama direktiivi 2014/59/EL artiklite 6 ja 8 kohaselt korraldatud finantsseisundi taastamise kavade ja nende koostamise korra hindamisel tuvastatud mis tahes tulemusi ja puudusi.
133. Samamoodi tuleks finantsseisundi taastamise kavade hindamise alusena kasutada järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi elementide, sealhulgas juhtimiskorralduse ning kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide korralduse hindamise tulemusi.

5.10 Konsolideeritud tasandil kohaldamine ja mõju grupi ettevõtjatele

134. Pädevad asutused peaksid lisaks eespoolsetes jaotistes kirjeldatud elementidele hindama konsolideeritud tasandil järgmist:
  - a. kas konsolideeriva krediidasutuse või investeerimisühingu juhtorgan mõistab nii grupi korraldust kui ka eri ettevõtjate rolle ning nende omavahelisi seoseid ja suhteid;
  - b. kas grupi organisatsiooni- ja õigusstruktuur (kui asjakohane) on selge ja läbipaistev ning vastab äritegevuse ja toimingute suurusele ja keerukusele;
  - c. kas krediidasutus või investeerimisühing on kehtestanud tõhusa grupiülese juhtimise teabe- ja aruandlussüsteemi, mida kohaldatakse kõigile äriüksustele ja juriidilistele isikutele, ning kas see teave on tema emaettevõtja juhtorgani jaoks kiiresti kättesaadav;
  - d. kas konsolideeriva krediidasutuse või investeerimisühingu juhtorgan on kehtestanud järjepidevad grupiülesed strateegiad, sealhulgas grupiülese riskistrateegia ja -valmiduse raamistiku;
  - e. kas grupi riskijuhtimine hõlmab kõiki olulisi riske, olenemata sellest, kas risk tekib konsolideerimisele mittekuuluvatest ettevõtjatest (eriotstarbelised ettevõtjad, eriotstarbelised üksused ja haldusettevõtted), ja kas see loob tervikliku ülevaate kõikidest riskidest;

- f. kas krediidasutus või investeerimisühing teeb korrapäraseid stressiteste, mis hõlmavad kõiki olulisi riske ja ettevõtjaid kooskõlas EBA krediidasutuste või investeerimisühingute stressitestimise suunistega;
- g. kas grupiülene siseauditi funktsioon on sõltumatu, sisaldab grupiülest riskipõhist auditiplaani, omab piisavat personali ja ressursse, on sobivate volitustega ja omab otsest aruandlusliini konsolideeriva krediidasutuse või investeerimisühingu juhtorganiga suhtlemiseks.
135. Tütarettevõtete tasandil tehtava juhtimiskorralduse ja grupiülest kontrollide hindamisel peaksid pädevad asutused lisaks selles jaotises nimetatud elementidele hindama ka seda, kas grupiüleste poliitikaid ja menetlusi rakendatakse ka tütarettevõtete tasandil ja kas grupi ettevõtted on astunud samme selleks, et tagada, et nende tegevused oleksid vastavuses kõigi kohalduvate seaduste ja õigusaktidega.

5.11 Tulemuste kokkuvõte ja punktiarvestus

136. Pärast eespool nimetatud elementide hindamist peaks pädevatel asutustel olema ülevaade krediidasutuse või investeerimisühingu juhtimiskorralduse ja kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide adekvaatsusest. See arusaam peaks väljenduma tulemuste kokkuvõttes, mis esitatakse koos tabelis 3 loetletud kaalutluste alusel antud elujõulisuse punktisummaga.

Tabel 3. Juhtimiskorralduse ja kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide punktisumma andmise järelvevekaalutlused

Punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
1	Juhtimiskorralduse ja kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrolli korralduste puudused põhjustavad asutuse elujõulisusele väikese riski.	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutusel või investeerimisühingul on selgete vastutusvaldkondadega kindel ja läbipaistev organisatsioonistruktuur ning riskimine on riskijuhtimise ja kontrolli funktsioonidest eraldatud. On kasutusel usaldusväärne ettevõttekultuur, huvide konfliktide juhtimise ja rikkumistest teatamise protsessid. Juhtorgani koosseis ja toimimine on asjakohane. Juhtorgani liikmed pühendavad piisavalt aega ja (kui asjakohane)

Punkti summa	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
		<p>peavad kinni juhtkonnakohtade piirangutest.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krediidiasutus või investeerimisühing on rakendanud mitmekesisuspoliitika, mis toetab juhatuse mitmekesisust ja on vastavuses seatud eesmärkidega. • Tasustamispoliitika on kooskõlas krediidiasutuse või investeerimisühingu riskistrateegia ja pikaajaliste huvidega. • Riskijuhtimise raamistik ja riskijuhtimise protsessid, sealhulgas sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess, sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsess, uute toodete heakskiitmise poliitika, stressitestide raamistik, kapitali planeerimine ja likviidsuse planeerimine, on asjakohased. • Sisekontrolliraamistik ja sisekontrollid on asjakohased. • Sisemine riskijuhtimine, vastavuskontroll ja auditifunktsioonid on sõltumatud ja neil on piisavalt ressursse ning siseauditifunktsioon tegutseb efektiivselt kooskõlas kehtivate rahvusvaheliste standardite ja nõuetega. • Infosüsteemid ja talitluspidevuse korraldus on asjakohased. • Finantsseisundi taastamise kava on usaldusväärne ning finantsseisundi taastamise kava koostamise kord on asjakohane.
2	<p>Juhtimiskorralduse ja kogu krediidiasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide korralduse puudused põhjustavad asutuse elujõulisusele mõõduka riski.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiasutusel või investeerimisühingul on üldiselt selgete vastutusvaldkondadega kindel ja läbipaistev organisatsioonistruktuur ning riskimine on riskijuhtimise ja kontrolli funktsioonidest eraldatud.

Punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
		<ul style="list-style-type: none"> • Kasutusel on üldiselt usaldusväärne ettevõttekultuur, huvide konfliktide juhtimise ja rikkumistest teatamise protsessid. • Juhtorgani koosseis ja toimimine on üldiselt asjakohane. • Juhtorgani liikmed pühendavad üldiselt piisavalt aega ja (kui asjakohane) peavad kinni juhtkonnakohtade piirangutest. • Krediidiasutus või investeerimisühing rakendab mitmekesisuspoliitikat, mis toetab juhatuse mitmekesisust ja on üldiselt vastavuses seatud eesmärkidega või rakendab asjakohaseid meetmeid poliitikas määratletud eesmärkide saavutamiseks. • Tasustamispoliitika on üldiselt kooskõlas riskistrateegiaga ja pikaajaliste huvidega. • Sisekontrolliraamistik ja sisekontrollid on üldiselt nõuetekohased. • Sisemine riskijuhtimine, vastavuskontroll ja auditifunktsioonid on sõltumatud ja nende tegevus on üldiselt efektiivne. • Infosüsteemid ja talitluspidevuse korraldus on üldiselt asjakohased. • Finantsseisundi taastamise kava on üldiselt usaldusväärne. Finantsseisundi taastamise kava koostamise kord on üldiselt asjakohane.
3	Juhtimiskorralduse ja kogu krediidiasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide korralduse puudused põhjustavad asutuse	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiasutuse või investeerimisühingu organisatsioonistruktuur ja vastutusvaldkonnad ei ole täiesti läbipaistvad ning riskimine ei ole

Punkti summa	Järevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
	<p>elujõulisusele keskmise või kõrge riski.</p>	<p>riskijuhtimise ja kontrolli funktsioonidest täielikult eraldatud.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ettevõttekultuuri, huvide konfliktide lahendamise ja/või rikkumistest teatamise protsesside nõuetekohasuses on küsitavusi. • Juhtorgani koosseisus ja toimimise nõuetekohasuses on küsitavusi. • Juhtorgani liikmete poolt tööle pühendatud aja sobilikkuses on küsitavusi ja (kui asjakohane) nad ei pea kinni juhtkonnakohtade piirangutest. • Krediidiasutus või investeerimisühing ei rakenda mitmekesisuspoliitikat või ei ole kehtestanud meetmeid, millega nõuetekohast mitmekesisust saavutada. • On võimalik, et tasustamispoliitika võib olla vastuolus krediidiasutuse või investeerimisühingu riskistrateegia ja pikaajaliste huvidega. • Riskijuhtimise raamistiku ja riskijuhtimise protsesside, sealhulgas sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi, sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi, uute toodete heakskiitmise poliitika, stressitestimise raamistiku, kapitali planeerimise ja/või likviidsuse planeerimise asjakohasuses on küsitavusi. • Sisekontrolliraamistiku ja sisekontrollide nõuetekohasuses on küsitavusi. • Sisemise riskijuhtimise, vastavuskontrolli ja auditi funktsiooni sõltumatuses ja tõhusas toimimises on küsitavusi.

Punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
		<ul style="list-style-type: none"> • Infosüsteemide ja talitluspidevuse korralduste nõuetekohasuses on küsitavusi. • Finantsseisundi taastamise kava hindamise põhjal võib kavas olla olulisi puudujääke ja/või selle rakendamisel esineb olulisi takistusi ja järelevalvelisi probleeme pole täielikult lahendatud. Finantsseisundi taastamise kavade koostamise korra nõuetekohasuses on küsitavusi.
4	<p>Juhtimiskorralduse ja kogu krediidasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide korralduse puudused põhjustavad asutuse elujõulisusele suure riski.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidasutuse või investeerimisühingu organisatsioonistruktuur ja vastutusvaldkonnad ei ole läbipaistvad ning riskimine ei ole riskijuhtimise ja kontrolli funktsioonidest eraldatud. • Ettevõttekultuur, huvide konfliktide lahendamise ja/või rikkumistest teatamise protsess ei ole nõuetekohased. • Juhtorgani koosseis ja toimimine ei ole nõuetekohane. • Juhtkonna liikmed ei pühenda piisavalt aega ja (kui asjakohane) nad ei pea kinni juhtkonnakohtade piirangutest. • Krediidasutus või investeerimisühing ei rakenda mitmekesisuspoliitikat, juhtorgan ei ole mitmekesine ja krediidasutus või investeerimisühing ei ole kehtestanud meetmeid, millega nõuetekohast mitmekesisust saavutada. • Tasustamispoliitika on vastuolus krediidasutuse või investeerimisühingu riskistrateegiaga ja pikaajaliste huvidega.

Punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
		<ul style="list-style-type: none"> • Riskijuhtimise raamistik ja riskijuhtimise protsessid, sealhulgas sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess, sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsess, uute toodete heakskiitmise poliitika, stressitestide raamistik, kapitali planeerimine ja/või likviidsuse planeerimine, ei ole nõuetekohased. • Sisemine riskijuhtimine, vastavuskontroll ja/või auditi funktsioon ei ole sõltumatud ja/või ei tegutse siseauditifunktsioon kooskõlas üldtunnustatud rahvusvaheliste standardite ning nõuetega; tegevus ei ole tõhus. • Sisekontrolliraamistik ja sisekontrollid ei ole nõuetekohased. • Infosüsteemid ja talitluspidevuse korraldus ei ole nõuetekohased. • Finantsseisundi taastamise kava hindamise põhjal on kavas olulisi puudujääke ja/või selle rakendamisel esineb olulisi takistusi ja järelevalvelisi probleeme pole täielikult lahendatud. Finantsseisundi taastamise kava koostamise kord ei ole nõuetekohane.

(22).Punkt 129 asendatakse järgmise tekstiga:

„Iga olulise riski hindamise tulemus peaks väljenduma tulemuste kokkuvõttes, kus esitatakse peamiste riskitegurite selgitused ja riski punktisumma, nagu on täpsustatud järgmistes jaotistes.“

(23).Punktid 130 ja 131 kustutatakse.

(24).Punktis 196 lisatakse sõna „riski“ sõna „punktisumma“ ette.

(25).Tabel 4 asendatakse järgmise tabeliga:

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Nõuetekohase juhtimise ja kontrolli kaalutlused
1	Olemusliku riski ning juhtimise ja	• Krediidiriski positsiooni olemusest ja koosseisust	• Krediidiasutuse või investeerimisühingu

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Nõuetekohase juhtimise ja kontrolli kaalutlused
	<p>kontrolli taset arvesse võttes on krediidiasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk väike.</p>	<p>tulenev risk on ebaoluline / väga väike.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keerukate toodete ja tehingute riskipositsioon on ebaoluline / väga väike. • Krediidikontsentratsiooniriski tase on ebaoluline / väga madal. • Makseraskuste tõttu restructureeritud nõuete ja viivisnõuete tase on ebaoluline / väga madal. • Nõuetekohaselt teenindatavate nõuete krediidirisk on ebaoluline / väga väike. • Eraldiste ja krediidiväärtuse korrigeerimiste kattetase on väga kõrge. • Garantiide ja tagatiste kattetase on väga suur ning nende kvaliteet on väga kõrge. 	<p>krediidiriski poliitika ja strateegia on kooskõlas asutuse üldstrateegia ja riskivalmidusega.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krediidiriski organisatsiooniraamistik on kindel, on määratud selged vastutusvaldkonnad ning selgesti on eraldatud riskivõtjate ning juhtimise ja kontrolli funktsioonide ülesanded. • Krediidiriski mõõtmise, järelevalve ja aruandluse süsteemid on asjakohased. • Krediidiriski sisepiirangud ja kontrolliraamistik on usaldusväärsed. • Krediidiriski maandamist või piiramist võimaldavad piirangud on kooskõlas krediidiasutuse või investeerimisühingu krediidiriski juhtimise strateegia ja riskivalmidusega.
2	<p>Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidiasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või väike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiriski positsiooni olemusest ja koosseisust tulenev risk on väike kuni keskmine. • Keerukate toodete ja tehingute riskipositsioon on väike kuni keskmine. • Krediidikontsentratsiooniriski tase on madal kuni keskmine. • Makseraskuste tõttu restructureeritud nõuete ja viivisnõuete tase on madal kuni keskmine. • Nõuetekohaselt teenindatavate nõuete krediidirisk on väike kuni keskmine. • Eraldiste ja krediidiväärtuse korrigeerimiste kattetase on kõrge. 	

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Nõuetekohase juhtimise ja kontrolli kaalutlused
		<ul style="list-style-type: none"> • Garantiide ja tagatiste kattetase ning kvaliteet on kõrge. 	
3	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või suur.	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiriski positsiooni olemusest ja koosseisust tulenev risk on keskmine kuni suur. • Keerukate toodete ja tehingute riskipositsioon on keskmine kuni suur. • Krediidi kontsentratsiooniriski tase on keskmine kuni kõrge. • Makseraskuste tõttu restruktureeritud nõuete ja viivisnõuete tase on keskmine kuni kõrge. • Nõuetekohaselt teenindatavate nõuete krediidirisk on keskmine kuni suur ja see võib stressitingimustes suurened. • Eraldiste ja krediidiväärtuse korrigeerimiste kattetase on keskmine. • Garantiide ja tagatiste kattetase ning kvaliteet on keskmine. 	
4	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk suur.	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiriski positsiooni olemusest ja koosseisust tulenev risk on suur. • Keerukate toodete ja tehingute riskipositsioon on suur. • Krediidi kontsentratsiooniriski tase on kõrge. • Makseraskuste tõttu restruktureeritud nõuete ja viivisnõuete tase on kõrge. • Nõuetekohaselt teenindatavate nõuete krediidirisk on suur. 	

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Nõuetekohase juhtimise ja kontrolli kaalutlused
		<ul style="list-style-type: none"> Eraldiste ja krediiväärtuse korrigeerimiste kattetase on madal. Garantiide ja tagatiste kattetase ning kvaliteet on madal. 	

(26). Punktis 231 lisatakse sõna „riski“ sõna „punktisumma“ ette.

(27). Tabel 5 asendatakse järgmise tabeliga:

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Adekvatse juhtimise ja kontrolli kaalutlused
1	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk väike.	<ul style="list-style-type: none"> Tururiski positsiooni olemusest ja koosseisust tulenev risk on ebaoluline / väga väike. Krediidasutuse või investeerimisühingu tururiski positsioonid ei ole keerukad. Tururiski kontsentratsiooni tase on ebaoluline / väga madal. Krediidasutuse või investeerimisühingu tururiski positsioonid tekitavad mittevolaatilise tootluse. 	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu tururiski poliitika ja strateegia on kooskõlas asutuse üldstrateegia ja riskivalmidusega. Tururiski organisatsiooniraamistik on kindel, on määratud selged vastutusvaldkonnad ning selgesti on eraldatud riskivõtjate ning juhtimise ja kontrolli funktsioonide ülesanded.
2	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või väike.	<ul style="list-style-type: none"> Tururiski positsiooni olemusest ja koosseisust tulenev risk on väike kuni keskmine. Krediidasutuse või investeerimisühingu tururiski positsiooni keerukus on väike kuni keskmine. Tururiski kontsentratsiooni tase on madal kuni keskmine. Krediidasutuse või investeerimisühingu 	<ul style="list-style-type: none"> Tururiski mõõtmise, järelevalve ja aruandluse süsteemid on asjakohased. Tururiski sisepiirmäärad ja kontrolliraamistik on usaldusväärsed ning kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu riskijuhtimise strateegia ja riskivalmidusega.

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Adekvatse juhtimise ja kontrolli kaalutlused
		tururiski positsioonid tekitavad väikse kuni keskmise volatiilsusega tootluse.	
3	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või suur.	<ul style="list-style-type: none"> Tururiski positsiooni olemusest ja koosseisust tulenev risk on keskmine kuni suur. Krediidasutuse või investeerimisühingu tururiski positsiooni keerukus on keskmine kuni suur. Tururiski kontsentratsiooni tase on keskmine kuni kõrge. Krediidasutuse või investeerimisühingu tururiski positsioonid tekitavad keskmise kuni suure volatiilsusega tootluse. 	
4	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk suur.	<ul style="list-style-type: none"> Tururiski positsiooni olemusest ja koosseisust tulenev risk on suur. Krediidasutuse või investeerimisühingu tururiski positsiooni keerukus on suur. Tururiski kontsentratsiooni tase on kõrge. Krediidasutuse või investeerimisühingu tururiski positsioonid tekitavad suure volatiilsusega tootluse. 	

(28).Punktis 287 lisatakse sõna „riski“ sõna „punktisumma“ ette.

(29).Tabel 6 asendatakse järgmise tabeliga:

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Adekvatse juhtimise ja kontrolli kaalutlused
1	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu operatsiooniriski positsioonid piirduvad 	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu operatsiooniriski poliitika ja strateegia on kooskõlas

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Adekvaatse juhtimise ja kontrolli kaalutlused
	krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk väike.	<p>mõne sageliesineva väikse mõjuga kategooriaga.</p> <ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu operatsiooniriski positsioon on ebaoluline / väga väike, mis nähtub stsenaariumianalüüsist ja võrdlusest konkurentide kahjuga. Krediidasutuse või investeerimisühingu viimaste aastate kahju tase on olnud ebaoluline / väga madal või on kõrgemalt tasemelt vähenenud. 	<p>asutuse üldstrateegia ja riskivalmidusega.</p> <ul style="list-style-type: none"> Operatsiooniriski organisatsiooniraamistik on kindel, on määratud selged vastutusvaldkonnad ning selgesti on eraldatud riskivõtjate ning juhtimise ja kontrolli funktsioonide ülesanded. Operatsiooniriski mõõtmise, järelevalve ja aruandluse süsteemid on asjakohased. Operatsiooniriski kontrolliraamistik on usaldusväärne.
2	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või väike.	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu operatsiooniriski positsioonid piirduvad peamiselt sageliesinevate väikese mõjuga kategooriatega. Krediidasutuse või investeerimisühingu operatsiooniriski positsiooni olulisus on väike kuni keskmine, mis nähtub stsenaariumianalüüsist ja võrdlusest konkurentide kahjuga. Krediidasutuse või investeerimisühingu viimaste aastate kahju tase on olnud madal kuni keskmine või eeldatavasti suureneb madalamalt varasemalt tasemelt või väheneb kõrgemalt varasemalt tasemelt. 	
3	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu operatsiooniriski positsioonid piirduvad 	

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Adekvatse juhtimise ja kontrolli kaalutlused
	investeeringusühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või suur.	<p>mõne harvaesineva olulise mõjuga kategooriaga.</p> <ul style="list-style-type: none"> Krediitiasutuse või investeeringusühingu operatsiooniriski positsiooni olulisus on keskmine kuni suur, mis nähtub stsenaariumianalüüsist ja võrdlusest konkurentide kahjuga. Krediitiasutuse või investeeringusühingu viimaste aastate kahju tase on olnud keskmine kuni kõrge või eeldatavasti suureneb madalamalt varasemalt tasemelt või väheneb kõrgemalt varasemalt tasemelt. 	
4	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediitiasutuse või investeeringusühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk suur.	<ul style="list-style-type: none"> Krediitiasutuse või investeeringusühingu operatsiooniriski positsioonid ulatuvad kõikidesse põhikategooriatesse. Krediitiasutuse või investeeringusühingu operatsiooniriski positsiooni olulisus on suur ja suureneb, mis nähtub stsenaariumianalüüsist ja võrdlusest konkurentide kahjuga. Krediitiasutuse või investeeringusühingu viimaste aastate kahju tase on olnud suur või risk on oluliselt suurenenud. 	

(30). Jaotis 6.5 asendatakse alljärgneva:

6.5 Kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski hindamine

6.5.1 Üldised kaalutlused

310. Pädevad asutused peaksid hindama kauplemisportfellivälise bilansiliste ja bilansivälise tegevuse intressimääratundlikest positsioonidest tekkivat intressiriski (millele osutatakse üldjuhul kui pangaportfelli intressiriskile), seahulgas selliste positsioonide riskide maandamist, olenemata nende kajastamisest või mõõtmisest ja olenemata kahjumi ja kasumi kajastamisest majandusarvestushinnangus. (NB! Teatud kauplemisportfellivälisest positsioonidest tekkiva krediidiriski marginaali käsitletakse tururiski jaotises.)
311. Pädevad asutused peaksid kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski hindamisel arvesse võtma vähemalt järgmisi alamkategoriaid:
- Piirmäär risk – intressimääratundlike instrumentide tähtaja struktuurist tulenev risk, mis tekib määr muutuste ajalistest erinevustest, hõlmates intressimäärade tähtaja struktuuri muudatusi, mis toimuvad tulukõveral pidevalt (paralleelne risk) või periooditi erinevalt (mitteparalleelne risk).
  - Alusrisk – risk, mis tuleneb suhteliste muutuste mõjust intressiriskitundlike instrumentide intressimääradele, millel on sama tähtaeg, kuid mis on hinnastatud erinevate intressimäärade indeksite alusel. See tekib ebaõigest korrelatsioonist erinevate intressimääratundlike, kuid muidu sarnaste määrade muutuste omadustega instrumentidelt makstud ja teenitud määrade korrigeerimisel.
  - Opsioonirisk – opsioonidest (opsiooni tunnustega väärtpaberitest ja opsioonidest) tekkiv risk, mille puhul saab krediidasutus või investeerimisühing või tema klient oma rahavoogude taset ja ajastust muuta, eriti just intressimääratundlikest instrumentidest lähtuv risk, mille puhul omanik peaaegu kindlalt kasutab vastavat võimalust, kui see on talle majanduslikult kasulik (automaatsed opsiooni tunnustega väärtpaberid ja opsioonid), ja risk, mis lähtub intressimääratundlikes instrumentides olemuslikult või nende tähtaegades esinevast paindlikkusest, kuivõrd muutus intressimäärades võib muuta ka kliendi käitumist (opsiooni tunnustega väärtpaberite käitumuslik risk).
312. Pädevad asutused peaksid võtma arvesse seda, kas krediidasutus või investeerimisühing rakendab usaldusväärset EBA kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise suuniseid¹², mis on väljastatud direktiivi 2013/36/EL artikli 98 lõike 5 kohaselt. See kehtib eelkõige direktiivi artikli 98 lõikes 5 käsitletud

---

¹² EBA-GL-2018-02. Suunised on kättesaadavad aadressil: <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/supervisory-review/guidelines-on-technical-aspects-of-the-management-of-interest-rate-risk-arising-from-non-trading-activities-under-the-supervisory-review-process>

järelevalvelise võõrväärtustesti ning kõikide teiste järelevalveliste võõrväärtustestide kohta, samuti krediidasutuse või investeerimisühingu sisemiste intressiriski tuvastamise, mõõtmise, järelevalve ja kontrollimenetluste kohta.

6.5.2 Pangaportfelli olemusliku intressiriski hindamine

313. Pädevad asutused peaksid pangaportfelli intressiriski olemuslikku taset hinnates määrama krediidasutuse või investeerimisühingu pangaportfelli intressiriski positsiooni põhitegurid ning hindama selle riski võimalikku mõju asutuse usaldatavusele. Pangaportfelli olemusliku intressiriski hindamine peaks koosnema järgmistest põhietappidest:

- a. esialgne hindamine;
- b. krediidasutuse või investeerimisühingu intressiriski profiili olemuse ja koosseisu hindamine;
- c. järelevalveliste võõrväärtustestide ja järelevalveliste stressitestide hindamine ning krediidasutuse või investeerimisühingu intressimäärade šokistsenaariumide ja intressimäära stressistsenaariumide hindamine.

Esialgne hindamine

314. Pädevad asutused peaksid pangaportfelli intressiriski hindamise ulatuse määramiseks kõigepealt tuvastama pangaportfelli intressiriski allikad, millega krediidasutus või investeerimisühing kokku puutub või võib kokku puutuda. Selleks peaksid pädevad asutused kasutama teadmisi, mille nad on saanud sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi käigus, pangaportfelli intressiriski aruandlusest, järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi teiste elementide hindamisest, krediidasutuse või investeerimisühingu ja konkurentide positsioonide võrdlusest ning mis tahes muudest järelevalvetevõtmistest.

315. Pädevad asutused peaksid arvestama vähemalt järgmisi tegureid:

- a. intressiriski juhtimine krediidasutuses või investeerimisühingus, sealhulgas asutuse pangaportfelli intressiriski põhistrateegia ning pangaportfelli intressiriskiga seotud riskivalmidus;
- b. järelevalvelise võõrväärtustesti mõju, nagu see on kindlaks määratud direktiivi 2013/36/EL artikli 98 lõikes 5, ja ükskõik millise teise järelevalvelise võõrväärtustesti mõju, võttes arvesse kõnealuse artikli kohaselt väljastatud EBA suuniseid, majanduslikule väärtusele krediidasutuse või investeerimisühingu regulatiivsete omavahendite osakaaluna või esimese taseme vahenditena;

- c. krediidasutuse või investeerimisühingu kasutatava meetodika kohane intressimäärade muutuse mõju tulule ja majanduslikule väärtusele;
  - d. pangaportfelli intressiriskile eraldatud sisekapital, kui asjakohane, nii kokku kui ka osakaaluna krediidasutuse või investeerimisühingu kogu sisekapitalist kooskõlas sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessiga, sealhulgas varasemad suundumused ja prognoosid, kui need on saadaval.
316. Samuti peaksid pädevad asutused arvestama esialgsel hindamisel krediidasutuse või investeerimisühingu pangaportfelli intressiriski positsioonide olulisi muutusi. Nad peaksid hindama vähemalt järgmisi aspekte:
- a. krediidasutuse või investeerimisühingu pangaportfelli intressiriski üldise strateegia, riskivalmiduse, poliitika või üldiste piirsuuruste olulised muutused;
  - b. nende muutuste võimalik mõju krediidasutuse või investeerimisühingu riskipositsioonile;
  - c. suured muutused krediidasutuse või investeerimisühingu modelleerimises, klientide käitumises või intressimäära tuletisinstrumentides;
  - d. peamised turusuundumused.

Krediidasutuse või investeerimisühingu intressiriski profiili olemus ja koosseis

317. Pädevad asutused peaksid tegema selgeks selle, kuidas intressimäärade muutused võivad kahjustada krediidasutuse või investeerimisühingu tulu ja majandusväärtust (eeldatavate rahavoogude nüüdisväärtus), et saada lühi- ja pikemaajaline ettekujutus võimalikust ohust kapitali adekvaatsusele.
318. Selleks peaksid pädevad asutused analüüsima krediidasutuse või investeerimisühingu varade, kohustuste ja bilansiväliste riskipositsioonide struktuuri ning saama sellest selge ülevaate. Eelkõige peaksid nad analüüsima järgmist:
- a. kauplemisportfellivälised eri positsioonid, nende tähtjad või ümberhindluse kuupäevad ja nende käitumise eeldused (näiteks teadmata tähtjaga tooteid puudutavad eeldused);
  - b. krediidasutuse või investeerimisühingu intressi rahavood, kui olemas;
  - c. teadmata tähtjaga toodete ning optioone ja/või optiooni tunnustega väärtapabereid sisaldavate toodete osakaal, pöörates eritähelepanu kliendi optiooni tunnustega toodetele;

- d. krediidasutuse või investeerimisühingu riskimaandamise strateegia ning tuletisinstrumentide summa ja kasutamine (kas kasutatakse riskimaandust või spekulatsioonide).
319. Krediidasutuse või investeerimisühingu intressiriski profiili keerukuse paremaks selgitamiseks peaksid pädevad asutused mõistma ka tema varade, kohustuste ja bilansiväliste positsioonide põhiomadusi, eelkõige järgmist:
- a. laenuportfell (näiteks tähtajatute laenude kogus, ettemakse optsioonidega laenude kogus või piirmäärade ja alammääradega ujuva intressiga laenude kogus, ujuva intressiga laenulepingute kogus, mis ei luba negatiivsete määrade korral ümberhindamist jne);
  - b. võlakirjade portfell (näiteks optsioonidega investeeringute maht, võimalikud kontsentratsioonid);
  - c. viivisnõuded;
  - d. hoiukontod (näiteks krediidasutuse või investeerimisühingu hoiusebaasi tundlikkus intressimäärade muutuste suhtes, sh põhihoiused, võimalikud kontsentratsioonid);
  - e. tuletisinstrumentid (näiteks riskide maandamiseks või spekulatsioonideks kasutatud tuletisinstrumentide keerukus, müüdud või ostetud intressimäärade optsioonidega seotud kaalutlused, tuletisinstrumentide mõju kauplemisportfelli mittekuuluvate positsioonide kestvusele);
  - f. õiglase väärtusega instrumentidesse kaasatud pangaportfelli intressiriski ulatus, sealhulgas vähemlikviidsed instrumentid, näiteks 3. taseme varad ja kohustused.
320. Krediidasutuse või investeerimisühingu tulule avalduvat mõju analüüsid peaksid pädevad asutused arvestama tema mitmesuguseid tulude ja kulude allikaid ning nende osakaalu üldtulus. Nad peaksid olema teadlikud sellest, mil määral on krediidiasutuse või investeerimisühingu tulu intressimääratundlikest positsioonidest, ja nad peaksid selgitama välja, kuidas intressimäärade erinevad muutused mõjutavad krediidiasutuse või investeerimisühingu netointressitulu, lisaks tegema kindlaks ka instrumentide turuväärtuse muutumise mõju – sõltuvalt arvestuslikust käsitlusest – näidatuna kas kasumi ja kahjumi kontol või otse omakapitalis (näiteks muu koondkasumi kaudu).
321. Krediidasutuse või investeerimisühingu majandusväärtusele ja tuludele avalduvat mõju analüüsid peaksid pädevad asutused kõigepealt arvestama direktiivi 2013/36/EL artikli 98 lõikes 5 viidatud järelevalvelise võõrväärtustesti ja ükskõik millise muu järelevalvelise võõrväärtustesti tulemusi, et saada esialgne võrdlusalus, millega hinnata võimalike intressimäärade muutuste mõju krediidiasutusele või investeerimisühingule. Pädevad asutused peaksid nõuete järgimise tagamiseks arvestama nimetatud artikli kohaselt väljastatud EBA suuniseid. Pädevad asutused peaksid kõnealust hindamist

tehes pöörama erilist tähelepanu rahavoogude tundlikkusele ümberhindamise suhtes (nii ajastuse kui ka suuruse poolest), põhieelduste muutustele (eelkõige konkreetsete ümberhindamise kuupäevadeta ja/või omakapitalita kliendikontode, kliendi optiooni tunnustega ja/või omakapitaliga kliendikontode puhul).

322. Pädevad asutused peaksid proovima mõista kõnealuste eelduste mõju ja seejärel isoleerima majandusliku väärtuse riskid, mis tulenevad krediidasutuse või investeerimisühingu käitumise korrigeerimisest.
323. Pädevad asutused peaksid pöörama tähelepanu rahavoogude tundlikkusele õiglase väärtusega instrumentide hindamise muutuste suhtes, sealhulgas intressimäära muutustega seotud intressimäära tuletisinstrumentid (näiteks kasumi ja kahjumiga seotud õiglase väärtusega instrumentide turupõhised muutused, riskikontode efektiivsus).
324. Lisaks direktiivi 2013/36/EL artikli 98 lõikes 5 viidatud järelevalvelise võõrväärtustesti ja ükskõik millise muu järelevalvelise võõrväärtustesti kasutamisele peaksid pädevad asutused kaaluma oma sihtotstarbeliste šokistsenaariumide kasutamist (näiteks suuremad või väiksemad, kõigi või teatud valuutade jaoks, mis võimaldavad määrade mitteparalleelseid muutusi, mis arvestavad alusriski jne). Selliste täiendavate šokistsenaariumide taseme määramise otsustamisel peaksid pädevad asutused arvestama selliseid tegureid nagu intressimäärade üldtase, tulukõvera kuju ja oma riigi finantssüsteemide mis tahes asjakohased riiklikud omadused. Krediidasutuse või investeerimisühingu sisesüsteemid peaksid seega olema piisavalt paindlikud, et arvutada enda tundlikkus pädeva asutuse poolt mis tahes ettenähtud šoki suhtes.
325. Pädevad asutused peaksid kvantitatiivsel hindamisel vajaduse korral arvestama ka krediidasutuse või investeerimisühingu pangaportfelli intressiriski mõõtmise sisemetoodikate tulemusi. Pädevad asutused peaksid nende metoodikate analüüsi kaudu mõistma paremini krediidasutuse või investeerimisühingu pangaportfelli intressiriski profiili aluseks olevaid riski põhitegureid.
326. Pädevad asutused peaksid hindama, kas eri valuutades tegutsevad krediidasutused või investeerimisühingud teevad intressiriski analüüsi igas valuutas, milles neil on oluline positsioon. Pädevad asutused peaksid hindama ka krediidasutuste või investeerimisühingute meetodeid, mida nad kasutavad majandusliku väärtuse ja tulude mõõdikute agregeerimiseks üksikvaluutades.
327. Pädevad asutused peaksid nii järelevalveliste võõrväärtustestide kui ka krediidasutuse või investeerimisühingu sisemetoodikate mõju tulemusi analüüsides arvestama nii hetkeväärtusi kui ka varasemaid suundumusi. Neid arve tuleks võrrelda konkurentidega ja analüüsida ülemaailmse turuolukorra kontekstis.

Šokistsenaariumid ja stressitestimine

328. Pädevad asutused peaksid hindama ja arvestama intressimäära šokistsenaariumi ja stressitestide tulemusi (lisaks järelevalveliste võõrväärtustestide tulemustele), mille krediidasutus või investeerimisühing on teinud oma sisejuhtimise protsessi käigus. Selles kontekstis peaksid pädevad asutused olema teadlikud krediidasutuste või investeerimisühingute pangaportfelli intressiriski peamistest allikatest.
329. Kui krediidasutuse või investeerimisühingu šokistsenaariumide ja stressitestide tulemuste läbivaatamisel leitakse ümberhindluse/tähtaegade oluline koondumine kõvera eri punktides või kahtlustatakse selle olemasolu, võivad pädevad asutused viia läbi lisaanalüüse.

6.5.3 Pangaportfelli intressiriski juhtimise ja kontrollide (nii riskijuhtimise kui ka vastavuskontrolli ja siseauditi kontrollifunktsioonide) hindamine

330. Pädevad asutused peaksid krediidasutuse või investeerimisühingu kauplemisportfellivälise intressiriski profiili põhjalikuks mõistmiseks vaatama läbi asutuse intressimäära riskipositsioonidega seotud juhtimiskorralduse ja raamistiku.
331. Pädevad asutused peaksid hindama järgmisi elemente:
- pangaportfelli intressiriski strateegia ja valmidus (eraldi elementidena või laiema tururiskistrateegia ja -valmiduse osana);
  - organisatsiooniline raamistik ja vastutusvaldkonnad;
  - poliitika ja menetlused;
  - riski tuvastamine, mõõtmine, sh sisemudelid, järelevalve ja aruandlus;
  - sisekontrolliraamistik.

Pangaportfelli intressiriski strateegia ja valmidus

332. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutusel või investeerimisühingul on usaldusväärne, selgesti sõnastatud ja dokumenteeritud pangaportfelli intressiriski strateegia, mille juhtorgan on heaks kiitnud. Hindamisel peaksid pädevad asutused arvestama järgmist:
- kas juhtorgan väljendab selgesti pangaportfelli intressiriski strateegiat ja valmidust ning nende läbivaatamise protsessi (näiteks riskistrateegia üldise läbivaatamise korral või kasumlikkuse või kapitali adekvaatsusega seotud probleemide korral) ja kas kõrgem juhtkond rakendab õigesti juhtorgani heakskiidetud pangaportfelli intressiriski strateegiat, tagades, et krediidasutuse või investeerimisühingu tegevus

- on kooskõlas kehtestatud strateegiaga ning et koostatakse ja rakendatakse kirjalikud menetlused ning vastutusvaldkonnad on määratud selgesti ja nõuetekohaselt;
- b. kas krediidasutuse või investeerimisühingu pangaportfelli intressiriski strateegia väljendab õigesti tema pangaportfelli intressiriskivalmiduse taset ja kas see on kooskõlas üldise riskivalmidusega;
  - c. kas krediidasutuse või investeerimisühingu pangaportfelli intressiriski strateegia ja valmidus on asutuse jaoks asjakohane, arvestades tema
    - ärimudelit,
    - üldist riskistrateegiat ja -valmidust,
    - turukeskkonda ja rolli finantssüsteemis ning
    - kapitali adekvaatsust;
  - d. kas krediidasutuse või investeerimisühingu pangaportfelli intressiriski strateegia hõlmab üldjoontes kõiki tegevusi, kus pangaportfelli intressirisk on oluline;
  - e. kas krediidasutuse või investeerimisühingu pangaportfelli intressiriski strateegias arvestatakse majanduse tsüklilisi asjaolusid ning sellest tulenevaid pangaportfelli intressiriski tegevuste koosseisu muutusi;
  - f. kas krediidasutusel või investeerimisühingul on kasutusel asjakohane raamistik, millega tagatakse, et pangaportfelli intressiriski strateegia teatatakse tõhusalt asjaomastele töötajatele.

Organisatsiooniline raamistik ja vastutusvaldkonnad

333. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutusel või investeerimisühingul on nõuetekohane organisatsiooniline raamistik ja selgelt määratletud vastutusvaldkonnad pangaportfelli intressiriski juhtimiseks, mõõtmiseks, jälgimiseks ja kontrollifunktsioonideks koos adekvaatsete inim- ja tehniliste ressurssidega. Nad peaksid arvestama järgmist:
- a. kas pangaportfelli intressiriski üldiseks juhtimiseks ja pangaportfelli intressiriski võtmiseks, järelevalveks, kontrollimiseks ja aruandluseks on olemas selged vastutusahelad;
  - b. kas pangaportfelli intressiriski juhtimisele ja kontrollile kohaldatakse sõltumatut läbivaatamist, kas see on organisatsioonis selgesti tuvastatud ning on ärivaldkonnast funktsionaalselt ja hierarhiliselt sõltumatu;
  - c. kas intressiriskiga tegelevatel töötajatel (nii ärivaldkonnades kui ka juhtimise ja kontrolli valdkonnades) on nõuetekohased oskused ja kogemused.

Poliitika ja menetlused

334. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutusel või investeerimisühingul on pangaportfelli intressiriski juhtimiseks selgesti määratletud poliitika ja menetlused, mis on kooskõlas pangaportfelli intressiriski strateegia ja valmidusega. Nad peaksid arvestama järgmist:
- a. kas juhtorgan kiidab heaks pangaportfelli intressiriski juhtimise, mõõtmise ja kontrollimise poliitika ning arutab neid ja vaatab neid regulaarselt läbi kooskõlas riskistrateegiatega;
  - b. kas kõrgem juhtkond vastutab poliitikate ja menetluste arendamise eest ja tagab juhtorgani otsuste nõuetekohase rakendamise;
  - c. kas pangaportfelli intressiriski poliitika vastavad asjakohastele eeskirjadele ning on krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuse olemuse ja keerukuse seisukohast adekvaatsed, võimaldades pangaportfelli olemusliku intressiriski selget mõistmist;
  - d. kas need poliitika on selgesti sõnastatud ja kas neist teatatakse ja neid kohaldatakse järjepidevalt terves krediidasutuses või investeerimisühingus;
  - e. kas neid poliitika kohaldatakse järjepidevalt kõigile pangandusgruppidele ning kas need võimaldavad pangaportfelli intressiriski nõuetekohast juhtimist;
  - f. kas pangaportfelli intressiriski poliitika määratlevad uue toote arendamise, oluliste riskide maandamise või riskide juhtimise algatuste menetlused ning juhtorgan või selle asjaomane delegeeritud komitee on need heaks kiitnud. Eelkõige peavad pädevad asutused tagama, et:
    - uutele toodetele ja uutele olulistele riskide maandamise ja riskide juhtimise algatustele kohaldatakse nõuetekohaseid menetlusi ja kontrolli enne nende kasutusele võtmist või alustamist;
    - krediidasutus või investeerimisühing on analüüsinud nende võimalikku mõju oma üldisele riskiprofilile.

Riski tuvastamine, mõõtmine, sh sisemudelid, järelevalve ja aruandlus

335. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutusel või investeerimisühingul on asjakohane raamistik pangaportfelli intressiriski tuvastamiseks, mõistmiseks, mõõtmiseks ja jälgimiseks kooskõlas tema kauplemisportfelliväliste positsioonide taseme, keerukuse ja riskiga ning krediidasutuse või investeerimisühingu suuruse ja keerukusega. Hindamine peaks hõlmama sisemudeleid, näiteks selliseid, mis on seotud kliendikäitumisega (näiteks deposiidi stabiilsusmudelite või laenu enneaegse tagasimaksega). Nad peaksid kaaluma järgmist:

- a. kas infosüsteemid ja mõõtmistehnikad võimaldavad juhtkonnal mõõta pangaportfelli olemuslikku intressiriski kõigi selle oluliste bilansi- ja bilansivälistel riskipositsioonide puhul kauplemisportfellivälistes portfellides (kui need on grupi tasandil asjakohased), sealhulgas sisemist riskimaandust;
- b. kas krediidasutusel või investeerimisühingul on nõuetekohased töötajad ja meetodikad pangaportfelli intressiriski mõõtmiseks (kooskõlas EBA kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise suuniste nõuetega), arvestades asutuse intressiriski positsiooni suurust, vormi ja keerukust;
- c. kas sisemudelite ja -metoodikate aluseeldused võtavad arvesse EBA kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise suunistes esitatud juhiseid. Pädevad asutused peaksid eelkõige hindama, kas krediidasutuse või investeerimisühingu eeldused, mis on seotud lepingulise tähtajata ja kliendi optiooni tunnustega positsioonidega, on mõistlikud. Pädevad asutused peaksid hindama ka seda, kas krediidasutused või investeerimisühingud kaasavad majandusväärtuse arvutamisse omakapitali, ja kui nad seda teevad, siis kas nad analüüsivad sellest arvutusest omakapitali eemaldamise mõju;
- d. kas krediidasutuse või investeerimisühingu riskimõõtmisüsteemides arvestatakse asutusele või ühingule avalduvaid intressiriski olulisi vorme (näiteks piirmäära riski, alusriski ja optiooniriski). Kui mõni instrument ja/või tegur arvatakse riskimõõtmisüsteemidest välja, peaksid krediidasutused või investeerimisühingud suutma seda järelevalveasutustele põhjendada ja kvantifitseerida väljaarvamiste olulisust;
- e. kas krediidasutuse või investeerimisühingu sisemudelik, mida kasutatakse pangaportfelli intressiriski mõõtmiseks, on korralikult välja töötatud, sõltumatult valideeritud (sh kas sisemudelites kasutatud ekspertarvamusi ja -hinnanguid on põhjalikult hinnatud) ja kas neid vaadatakse regulaarselt läbi;
- f. infosüsteemide esitatava teabe kvaliteet, üksikasjalikkus ja õigeaegsus ning asjaolu, kas süsteemid suudavad agregeerida kõigi portfelli, tegevuste ja üksuste konsolideerimisega hõlmatud riskitegureid. Infosüsteemid peaksid arvesse võtma EBA kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski suunistes esitatud juhiseid;
- g. riskimõõtmisprotsessi sisendandmete usaldusväärsus ja õigeaegsus, mis peaks samuti vastama EBA kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski suunistes esitatud juhistele;
- h. kas krediidasutuse või investeerimisühingu riskimõõtmisüsteemid suudavad tuvastada võimalikud pangaportfelli intressiriski kontsentratsioonid (näiteks teatud tähtajaklassides);

- i. kas riskijuhid ja krediidasutuse või investeerimisühingu kõrgem juhtkond mõistavad mõõtmissüsteemide aluseeldusi, eelkõige seoses ebakindla lepingulise tähtajaga positsioonide ning tuletatud või otseste optioonidega positsioonidega, ning ka krediidasutuse või investeerimisühingu omakapitaliga seotud eeldusi;
  - j. kas riskijuhid ja krediidasutuse või investeerimisühingu kõrgem juhtkond teadvustavad krediidasutuse või investeerimisühingu riskimõõtmise tehnikatele avalduva mudeliriski määra;
  - k. kas intressimäära tuletisinstrumentide kasutamine vastab pangaportfelli intressiriski strateegiale ja neid tegevusi viiakse läbi riskivalmiduse raamistikus ning vastavalt adekvaatsele juhtimiskorraldusele.
336. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutus või investeerimisühing on rakendanud nõuetekohased stressitestistsenaariumid, mis täiendavad tema riskimõõtmisüsteemi. Hindamisel peaksid nad hindama vastavust direktiivi 2013/36/EL artikli 98 lõike 5 kohaselt väljastatud EBA suunistes kehtestatud asjakohastele juhistele.
337. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutusel või investeerimisühingul on kasutusel pangaportfelli intressiriski nõuetekohane järelevalve- ja sisearuandluse raamistik, millega tagatakse vajaduse korral kiire tegutsemise asutuse kõrgema juhtkonna või juhtorgani asjakohasel tasandil. Järelevalve süsteem peaks hõlmama konkreetseid näitajaid ja asjakohaseid käivituslävesid tulemuslike varajaste hoiatuste andmiseks. Pädevad asutused peaksid arvestama, kas juhtimise ja kontrolli funktsioon esitab juhtorganile või kõrgemale juhtkonnale regulaarselt (sagedus oleneb pangaportfelli intressiriski positsioonide ulatusest, keerukusest ja riski tasemest) aruandeid, mis sisaldavad vähemalt järgmist teavet:
- a. olemasolevate pangaportfelli intressiriski positsiooni ülevaade, kasumi ja kahjumi tulemused, pangaportfelli intressiriski taset ja suunda määravad tegurid;
  - b. pangaportfelli intressiriski piirmäärade olulised rikkumised;
  - c. oluliste eelduste või näitajate muutused, millele tuginevad pangaportfelli intressiriski hindamise menetlused, ja
  - d. muutused intressimäära tuletisinstrumentide positsioonides ja kas need on seotud muudatustega üldises riskimaandamise strateegias.

Sisekontrolliraamistik

338. Pädevad asutused peaksid hindama, kas krediidasutusel või investeerimisühingul on usaldusväärne ja põhjalik kontrolliraamistik ning kindlad kaitsemeetmed pangaportfelli intressiriski positsioonide maandamiseks kooskõlas asutuse riskijuhtimise strateegia ja riskivalmidusega. Nad peaksid võtma arvesse järgmist:

- a. kas krediidasutuse või investeerimisühingu kontrollifunktsioonid hõlmavad kõiki konsolideeritud ettevõtjaid, kõiki geograafilisi asukohti ja kõiki finantstegevusi;
  - b. kas kasutusel on sisekontrollid, tegevuspiirangud ja muud tavad, mille eesmärk on hoida pangaportfelli intressiriski positsioone krediidasutusele või investeerimisühingule aktsepteeritavatel või neist madalamatel tasemetel kooskõlas juhtorgani ja kõrgema juhtkonna kehtestatud näitajatega ning krediidasutuse või investeerimisühingu riskivalmidusega;
  - c. kas krediidasutusel või investeerimisühingul on kasutusel asjakohased sisekontrollid ja tavad, et tagada poliitikate, menetluste ja piirmäärade rikkumiste ning erandite korral meetmete võtmiseks õigeaegne teatamine juhtkonna asjakohasele tasemele.
339. Pädevad asutused peaksid hindama piirangute süsteemi, sealhulgas järgmist:
- a. kas see on kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu riskijuhtimise strateegiaga ja riskivalmidusega;
  - b. kas see on krediidasutuse või investeerimisühingu korralduse ning pangaportfelli intressiriski positsioonide keerukuse ning tema riski mõõtmise ja juhtimise suutlikkuse jaoks adekvaatne;
  - c. kas see võtab arvesse intressimäärade muutuste võimalikku mõju tulule ja krediidasutuse või investeerimisühingu majanduslikule väärtusele (piirmäärades tuleks täpsustada konkreetsetes intressimäära stsenaariumides aktsepteeritavad tulu volatiilsuse tasemed; krediidasutuse majanduslikule väärtusele avalduvat intressimäärade mõju arvesse võtvate piirmäärade vorm peaks olema asjakohane krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuste ning aluseks olevate positsioonide suuruse ja keerukuse seisukohalt);
  - d. kas kehtestatud piirmäärad on absoluutsed või kas piirmäärade rikkumised on võimalikud (viimasel juhul peaks krediidasutuse või investeerimisühingu poliitikas olema selgesti märgitud ajavahemik ja eritingimused, mille puhul on lubatud piirmäärade rikkumine; pädevad asutused peaksid küsima teavet meetmete kohta, millega tagatakse piirmäärade järgimine);
  - e. kas krediidasutusel või investeerimisühingul on kasutusel nõuetekohased menetlused piirmäärade regulaarseks läbivaatamiseks.
340. Pädevad asutused peaksid hindama siseauditi funktsiooni funktsionaalsust. Selleks peaksid nad hindama järgmist:
- a. kas krediidasutus või investeerimisühing teeb regulaarselt pangaportfelli intressiriski juhtimise raamistiku siseauditeid;

- b. kas siseaudit hõlmab pangaportfelli intressiriski juhtimise, mõõtmise ja kontrolli põhielemente kogu krediidasutuses või investeerimisühingus;
- c. kas siseauditi funktsioon on sisepoliiticate ja mis tahes asjakohaste väliseeskirjade järgimise väljaselgitamisel ning nendest kõrvalekallete käsitlemisel tõhus.

6.5.4 Tulemuste kokkuvõte ja punktiarvestus

341. Kirjeldatud hindamiste tulemusel peaks pädevatel asutustel tekkima arusaam krediidasutuse või investeerimisühingu pangaportfelli intressiriskist. See arusaam peaks väljenduma tulemuste kokkuvõttes, mis esitatakse koos tabelis 7 loetletud kaalutluste alusel antud punktisummaga. Kui pädev asutus otsustab teatud riski alamkategoriate olulisuse tõttu neid hinnata ja anda neile punkte eraldi, tuleks alljärgneva tabeli juhiseid kohaldada analoogia alusel nii suures ulatuses kui võimalik.

Tabel 7. Pangaportfelli intressiriski punktisumma määramise järelevalvelised kaalutlused

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Adekvaatse juhtimise ja kontrolli kaalutlused
1	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk väike.	<ul style="list-style-type: none"> • Majandusväärtuse tundlikkus intressimäärade muutuste suhtes on ebaoluline / väga väike. • Tulu tundlikkus intressimäärade muutuste suhtes on ebaoluline / väga väike. • Majandusväärtuse ja tulu tundlikkus aluseelduste (näiteks kliendi optiooni tunnustega tooted) muutuste suhtes on ebaoluline / väga väike. 	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidasutuse või investeerimisühingu intressiriski poliitika ja strateegia on kooskõlas asutuse üldstrateegia ja riskivalmidusega. • Intressiriski organisatsiooniraamistik on kindel, on määratud selged vastutusvaldkonnad ning selgesti on eraldatud riskivõtjate ning juhtimise ja kontrolli funktsioonide ülesanded. • Intressiriski mõõtmise, järelevalve ja aruandluse süsteemid on asjakohased. • Intressiriski sisepiirmäärad ja kontrolliraamistik on usaldusväärsed ning kooskõlas
2	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või väike.	<ul style="list-style-type: none"> • Majandusväärtuse tundlikkus intressimäärade muutuste suhtes on väike kuni keskmine. • Tulu tundlikkus intressimäärade muutuste suhtes on väike kuni keskmine. • Majandusväärtuse ja tulu tundlikkus aluseelduste (näiteks kliendi optiooni tunnustega tooted) 	

		muutuste suhtes on väike kuni keskmine.	krediidasutuse või investeerimisühingu riskistrateegia ja riskivalmidusega.
3	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või suur.	<ul style="list-style-type: none"> • Majandusväärtuse tundlikkus intressimäärade muutuste suhtes on keskmine kuni suur. • Tulu tundlikkus intressimäärade muutuste suhtes on keskmine kuni suur. • Majandusväärtuse ja tulu tundlikkus aluseelduste (näiteks kliendi optiooni tunnustega tooted) muutuste suhtes on keskmine kuni suur. 	
4	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk suur.	<ul style="list-style-type: none"> • Majandusväärtuse tundlikkus intressimäärade muutuste suhtes on suur. • Tulu tundlikkus intressimäärade muutuste suhtes on suur. • Majandusväärtuse ja tulu tundlikkus aluseelduste (näiteks kliendi optiooni tunnustega tooted) muutuste suhtes on suur. 	

- (31). Suuniste punkti 320 järele lisatakse järgmine uus lõik:
„Tegelemaks stressitingimustes tekkiva võimaliku kapitalipuudujäägiga, peaksid pädevad asutused võtma sobilikke järelevalvemeetmeid, sealhulgas vajadusel koostama kapitalisuunise ja teatama, milline on krediidasutuste või investeerimisühingute omavahendite kvantiteet (hulk) ja kvaliteet (koosseis), mis peaks ületama nende üldist kapitalinõuet.“
- (32). Suuniste punkti 323 muudetakse järgmiselt:
„Pärast jaotises 6 käsitletud kapitalile avalduvate riskide hindamise tulemuste kaalumist peaksid pädevad asutused võtma järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitali hindamise protsessi raames järgmised meetmed:
- i. täiendavate omavahendite nõude määramine;
  - ii. täiendavate omavahendite nõude ja kapitalisuunise kooskõlastav võrdlemine makrotasandi usaldatavusnõuetega;
  - iii. kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude ning üldise kapitalinõude määramine ja esitamine;
  - iv. liigse finantsvõimenduse riski hindamine;
  - v. stressitingimustes üldise kapitalinõude ja kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude saavutamise võimalikkuse hindamine;
  - vi. kapitalisuunise määramine;
  - vii. kapitali punktisumma määramine.“
- (33). Suuniste jaotis 7.3 tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse järgmise tekstiga:

7.3 Kooskõlastav võrdlemine makrotasandi usaldatavusnõuetega

346. Pädevad asutused peaksid täiendavate omavahendite nõuete (või teiste kapitalimeetmete) määramisel kooskõlastavalt võrdlema täiendavate omavahendite nõudeid mis tahes olemasolevate kapitalipuhvri nõuetega ja/või makrotasandi usaldatavusnõuetega, mis katavad samu riske või nende riskide samu elemente. Pädevad asutused ei tohiks kehtestada täiendavaid omavahendite nõudeid ega võtta muid kapitalimeetmeid (sealhulgas kapitalisuuniseid), kui sama risk on juba kaetud kapitalipuhvri nõuetega ja/või täiendavate makrotasandi usaldatavusnõuetega.
- (34). Suuniste punkti 354 järelt kustutatakse näide.
- (35). Suuniste punkti 355 muudetakse järgmiselt:
- a. punkti lõppu lisatakse lause „Lisaks vaadake näidet jaotises 7.9“;
  - b. näide kustutatakse.
- (36). Suuniste jaotis 7.7 tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse järgmise tekstiga:

7.7 Nõuete täitmine stressitingimustes

382. Pädevad asutused peaksid stressitestide abil määrama krediidasutuse või investeerimisühingu omavahendite (kvantiteedi ja koosseisu) adekvaatsuse stressitingimustes ja selle, kas võimalike puudustega tegelemiseks on vaja võtta järelevalvemeetmeid, sealhulgas kasutama kapitalisuuniseid, kapitali planeerimist või teisi jaotises 10 kirjeldatud meetmeid.
383. Kapitali adekvaatsuse hindamiseks stressitingimustes peaksid pädevad asutused kaaluma:
- a. krediidasutuste või investeerimisühingute stressitestide ja järelevalvelise stressitestimise kvalitatiivsete tulemuste kasutamist (näiteks riskijuhtimises ja kontrollis tuvastatud puudused);
  - b. sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessis saadud kvantitatiivsete tulemuste kasutamist, kui sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess on vastavalt punktil 358 tunnistanud usaldusväärseks, järelevalveliste stressitestide tulemuste kasutamist (st omavahendite suhtarvude muutuste tulemuste osas) kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 100, nagu on märgitud käesolevate suuniste jaotises 12, hõlmates näiteks:
    - i. krediidasutustele või investeerimisühingutele rakendamiseks konkreetsete nõuete määramist;
    - ii. süsteemiüleste stressitestide tegemist, kasutades krediidasutuste või investeerimisühingute või järelevalveasutuste rakendatavaid järjepidevaid meetodikaid.
384. Pädevad asutused peaksid hindama stressitestide asjakohaseid kvantitatiivseid tulemusi seoses krediidasutuste või investeerimisühingute omavahendite adekvaatsuse ja kvaliteediga ning kindlaks määrama, kas omavahendite adekvaatsus ja kvaliteet on piisav, et katta kohaldatavaid kapitalinõudeid ning eelkõige järgmist:
- a. üldine kapitalinõue koos baasstsenaariumi kombineeritud puhvrinõuetega vähemalt kaheaastase tulevikku suunatud ajavahemiku jooksul;
  - b. kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõue ebasoodsa stsenaariumi korral vähemalt kaheaastase tulevikku suunatud ajavahemiku jooksul; või
  - c. kohaldatavate stressistsenaariumide jaoks süsteemiüleses stressitestis eelnevalt kehtestatud sihtsuhtarvud (fikseeritud lävi), kui asjakohane.

7.7.1 Kapitalisuunise kasutamine stressitestimise kvantitatiivsete tulemuste arvessevõtuks

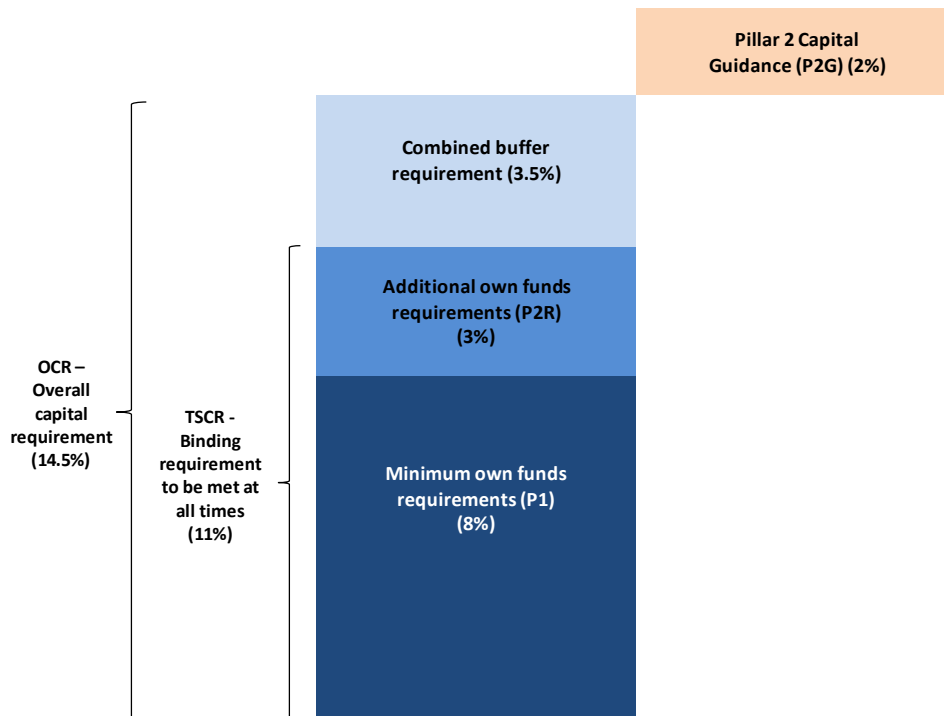
Kapitalisuunise määramine

385. Pädevad asutused peaksid selgitama välja kapitalisuunise vajaduse vastavalt käesolevas jaotises kirjeldatule ja kui tulemuseks on positiivne väärtus, peaksid nad määrama kapitalisuunise, et lahendada järelevalvelised probleemid, mis tulenevad krediitiasutuse või investeerimisühingu tundlikkusest järelevalvelistes stressitestides kasutatud ebasoodsate stsenaariumide suhtes.
386. Kui järelevalvelise stressitestimise kvantitatiivsed tulemused viitavad sellele, et krediitiasutus või investeerimisühing tõenäoliselt oma kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõuet ei riku, võivad pädevad asutused otsustada kapitalisuunist mitte määrata.
387. Pädevad asutused peaksid määrama kapitalisuunise vastavalt asjakohaste järelevalveliste stressitestide ebasoodsate stsenaariumide tulemustele, sealhulgas EBA tehtud ELi-ülestele stressitestidele või muudele asjakohastele järelevalveliste stressitestidele, mis viidi läbi süsteemiüleselt, kasutades mitmetegurilist stsenaariumi analüüsi vähemalt kaheaastase tulevikku suunatud ajavahemiku jooksul (kas ülevalt allapoole või alt ülespoole).
388. Et luua proportsionaalne lähenemine kategooriata 1 krediitiasutustele ja investeerimisühingutele ning piiriüleste konsolideerimisgruppide tütarettevõtetele, võivad pädevad asutused kapitalisuunise määramisel ja uuendamisel kaaluda lihtsustatud järelevalveliste stressitestide tulemusi (näiteks kasutades järelevalvelisi konkreetseid nn ankrustsenaariume, tundlikkusanalüüse, määratud asutuste tehtud ülalt allapoole stressiteste, konsolideerimistasandil tehtud stressitestide portfelligitasandi mõjusid) või varasemaid järelevalvelisi stressiteste.
389. Pädevad asutused peaksid määrama kapitalisuunise kooskõlas jaotises 2.2.4 kirjeldatud minimaalse sekkumise mudeliga. Eelkõige peaks kapitalisuunise määramise sagedus järgima järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi minimaalse sekkumise mudeli kohast kapitali adekvaatsuse hindamise sagedust.
390. Eelmisest lõigust olenemata peaksid pädevad asutused hindama, kas olemasolev kapitalisuunise tase on uute avaldatud järelevalveliste stressitestide tulemuste taustal jätkuvalt asjakohane ja vajaduse korral kapitalisuunise taseme üle vaatama.
391. Krediitiasutustele või investeerimisühingutele, kelle kapitali adekvaatsust tuleks vastavalt järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi minimaalse sekkumise mudelile hinnata igal aastal (näiteks järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise kategooria 1 krediitiasutused või investeerimisühingud), võib kapitalisuuniseid määrata iga aasta asemel üle aasta. Teisel aastal peaksid pädevad asutused hindama kogu

asjakohase teabe, sealhulgas eelmiste järelevalveliste stressitestide ja täiendavate tundlikkusanalüüside (st lihtsustatud järelevalveliste stressitestide) põhjal, kas kapitalisuunis on asjakohane või seda on vaja uuendada.

392. Pädevad asutused ei tohiks üldiselt kasutada kapitalisuunist selleks, et katta riskielemente, mida tuleks katta täiendavate omavahendite nõuetega kooskõlas käesolevate suuniste jaotisega 7.2.

Joonis 6. Omavahendite nõuete ja kapitalisuunise järjekord (vt näidet jaotises 7.9)

OCR - Overall capital requirement (14.5%)

TSCR – Binding requirement to be met at all times (11%)

Combined buffer requirement (3.5%)

Additional own funds requirements (P2R) (3%)

Minimum own funds requirements (P1) (8%)

Pillar 2 Capital Guidance (P2G) (2%)

Üldised omavahendid (14,5%)

Kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõuded – siduvaid nõudeid tuleb täita kogu aeg (11%)

Kombineeritud puhvrinõue (3,5%)

Täiendavate omavahendite nõuded (teise samba kapitalinõuded) (3%)

Minimaalsete omavahendite nõuded (P1) (8%)

Kapitalisuunis (2%)

393. Kapitalisuunise suuruse määramisel peaksid pädevad asutused tagama, et see määratakse tasemel, mis sobib vähemalt eeldatava maksimaalse stressimõju katmiseks, mille arvutamisel tuleks kasutada esimese taseme põhiomavahendite suhtarvu muutusi (st arvestada tuleb liikumisi nii esimese taseme põhiomavahendites kui ka

krediidasutuse koguriski positsioonis stressi kõige raskemal aastal) ja punktides 384, 394–396 kirjeldatud kohalduvate kapitalinõuete taset ja kaalutlusi.

394. Kapitalisuunise suuruse määramisel peaksid pädevad asutused arvestama vajadusel ka järgmist:
- a. aasta, mil ilmneb stressi maksimaalne mõju seoses stressitestides kasutatud stressistsenaariumide lähtepunkti ja ajavahemikuga;
  - b. usaldusväärse sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi stressitesti tulemus, kaaludes konkreetse stsenaariumi määratlusi ja eeldusi, eelkõige juhul, kui neid peetakse krediidasutuse või investeerimisühingu ärimudeli või riskiprofiili jaoks asjakohasemaks või kui sisetsenaariumid on tõsisemad kui järelevalvelised stsenaariumid;
  - c. krediidasutuste või investeerimisühingute juhtkonna asjakohased tegevused, mis on järelevalvelise hindamise järel sobivaks tunnistatud;
  - d. teave ja järelevalvelised arvamused seoses järelevalveliste stressitestide asjakohasusega krediidasutuse või investeerimisühingu strateegia, finantsplaanide ja ärimudeli seisukohalt;
  - e. krediidasutuse või investeerimisühingu saadaval olevate omavahendite kvaliteet (koosseis), sealhulgas stressistsenaariumi kõige keerulisemal aastal;
  - f. kas krediidasutuses või investeerimisühingus toimub ümberstruktureerimine või kriisilahendus.
395. Punkti 394b alusel peaksid pädevad asutused kaaluma ka seda, mil määral katavad stressistsenaariumid kõiki olulisi riske, mis avaldavad mõju kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude täiendavate omavahendite nõuetele. Pädevad asutused peaksid eelkõige pidama silmas asjaolu, et makromajanduslikud langusstsenaariumid ei pruugi kõiki riske katta, näiteks käitumiskriis, pensionirisk või mõned krediidi kontsentratsiooniriski elemendid (nt ühest allikast lähtuv kontsentratsioonirisk), mis võivad testitavates ebasoodsates stsenaariumides võimalikke kahjusid suurendada.
396. Lisaks peaksid pädevad asutused kaaluma, mil määral olemasolevad puhvrinõuded ja teised kohaldatavad makrotasandi usaldatavusmeetmed stressitestimise käigus avaldunud riske katavad. Pädevad asutused peaksid kapitalisuuniseid kapitalisäilitamise puhvri suhtes tasaarvestama, sest kapitalisuunis ja kapitalisäilitamise puhver kattuvad oma olemuselt. Kui eeldatakse, et kapitalisuunis ja vastutsükliline kapitalipuhver omavahel ei kattu, peaksid pädevad asutused erandkorras kapitalisuunise juhtumipõhiselt vastutsüklilise kapitalipuhvri suhtes tasaarvestama, kaaludes mõju avaldavaid puhvriga kaetud ja stressitestides kasutatud stsenaariumides sisalduvaid riske, pärast makrotasandi usaldatavusjärelvalvet teostava asutusega konsulteerimist.

Pädevad asutused ei tohiks kapitalisuunist tasaarvestada süsteemse riski puhvri suhtes (globaalsed süsteemselt olulised ettevõtjad / muud süsteemselt olulised ettevõtjad ja süsteemse riski puhver), sest selle eesmärk on katta riske, mida krediidasutus või investeerimisühing avaldab finantsüsteemile.

Kapitalisuunise koosseis ja sellest teavitamine

397. Kapitalisuunise määramisel ja uuendamisel peaksid pädevad asutused krediidasutust või investeerimisühingut teavitama kapitalisuunise tasemest ja asjakohastest ajapiirangutest selle kehtestamiseks kooskõlas lõiguga 401. Pädevad asutused peaksid kirjeldama ka järelevalvealast reaktsiooni olukorras, kus kapitalisuunist ei täideta.
398. Pädevad asutused peaksid krediidasutusi ja investeerimisühinguid teavitama sellest, et kapitalisuunist tuleb täita esimese tasandi põhiomavahendite kõlblike omavahenditega ning kaasata kapitali planeerimise ja riskihalduse raamistikesse, sealhulgas riskivalmiduse raamistikku ja finantsseisundi taastamise kavadesse.
399. Pädevad asutused peaksid krediidasutusi ja investeerimisühinguid teavitama ka sellest, et omavahendeid, mida hoitakse kapitalisuunise täitmiseks, ei tohi kasutada teiste õiguslike nõuete täitmiseks (esimene samm, täiendavate omavahendite nõuded või kombineeritud puhvrinõuded) ja seetõttu ei või neid kaks korda kasutada. See tähendab, et esimese samba nõuete (8% koguriskipositsioonist), täiendavate omavahendite nõuete või kombineeritud puhvrinõuete täitmiseks vajalikke omavahendeid ei tohi kasutada kapitalisuunise katmiseks.
400. Pädevad asutused peaksid krediidasutusi ja investeerimisühinguid ning vajadusel teisi pädevaid asutusi teavitama kõikidest rakenduvatest omavahendite suhtarvudest, mida kapitalisuunist mõjutavad (esimese taseme põhiomavahendite suhtarv, esimese taseme omavahendite suhtarv ja omavahendid kokku).
401. Krediidasutuste ja investeerimisühingute teavitamisel kapitalisuunise kehtestamise tähtajast peaksid pädevad asutused võtma arvesse vähemalt järgmist:
  - a. kas krediidasutuses või investeerimisühingus toimub ümberstruktureerimine või kriisilahendus;
  - b. võimalikku mõju, mida esimese taseme põhiomavahendite suhtarvuga denomineeritud kapitalisuunis võib kapitalinõuete teistele osadele avaldada, ja krediidasutuste ja investeerimisühingute võimekust väljastada täiendavaid esimese või teise taseme instrumente.

7.7.2 Kapitali planeerimine ja teised järelevaemeetmed kapitali adekvaatsuse tagamiseks stressiolukordades

Kapitali planeerimine

402. Kui jaotises 7.7.1 viidatud kvantitatiivsed tulemused osutavad, et vastavates stressistsenaariumides ei suuda krediidasutus või investeerimisühing kohaldatavaid kapitalinõudeid täita, peaksid pädevad asutused nõudma, et krediidasutus või investeerimisühing esitaks usaldusväärse kapitaliplaani, mis käsitleb kapitalinõuete mittetäitmise riski.
403. Kapitaliplaani usaldusväarsuse määramiseks peaks pädev asutus kaaluma vajaduse korral järgmist:
- a. kas kapitaliplaan katab tervet eeldatud stressitestimise ajavahemikku;
  - b. kas kapitaliplaan esitab usaldusväärse leevendus- ja juhtimistegevuste, dividendimaksete piiramise ja teiste tegevuste komplekti;
  - c. kas krediidasutus või investeerimisühing soovib ja suudab neid tegevusi ellu viia, et süsteemiülestes stressitestides kapitalinõuete rikkumisi lahendada;
  - d. kas neid leevendus- ja juhtimistegevusi mõjutavad õiguslikud või maineriskid, näiteks varasemate avalike teadetega (näiteks seoses dividendipoliitika, äriplaanide ja riskivalmidusega) vastandumise või vastuollu minemise tõttu;
  - e. tõenäosus, et leevendus- ja juhtimistegevused võimaldavad krediidasutusel või investeerimisühingul kohaldatavaid kapitalinõudeid sobiva aja jooksul täielikult täita;
  - f. kas esitatud tegevused vastavad üldjoontes makromajanduslikele kaalutlustele ja teadaolevatele tulevikus rakenduvatele õiguslikele muudatustele, mis mõjutavad krediidasutust või investeerimisühingut eeldatud ebasoodsa stressistsenaariumi ulatuses ja ajaperioodi jooksul;
  - g. krediidasutuse või investeerimisühingu finantsseisundi taastamise kavas kirjeldatud taastumisvõimalused ja nende analüüs.
404. Kapitaliplaanide hindamisel peaks pädev asutus võimaluse korral ja krediidasutuse või investeerimisühinguga peetud efektiivse dialoogi järel nõudma, et krediidasutus või investeerimisühing teeks kapitaliplaanides, sealhulgas esitatud juhtimistegevustes sobivaid muudatusi, või nõudma, et krediidasutused või investeerimisühingud rakendaksid täiendavaid leevendustegevusi, mis muutuvad asjakohaseks vastavalt stsenaariumidele ja kehtivatele makromajanduslikele tingimustele.
405. Pädevad asutused peaksid eeldama, et krediidasutused ja investeerimisühingud rakendavad muudetud kapitaliplaani, sealhulgas muudatusi, mis põhinevad krediidasutuse või investeerimisühinguga peetud dialoogi järelevalvelise hindamise tulemustel.

[Täiendavad järelevalvemeetmed](#)

406. Pädevad asutused peaksid vajaduse korral kaaluma jaotises 10 kirjeldatud täiendavate järelevalvemeetmete rakendamist, et tagada, et krediidasutus või investeerimisühing on stressiolukorras adekvaatselt kapitaliseeritud.
407. Näiteks kui stressitestide kvantitatiivsed tulemused viitavad, et krediidasutus või investeerimisühing tõenäoliselt rikub oma kapitalinõudeid järgmise 12 kuu jooksul ebasoodsa stsenaariumi olukorras, peaksid pädevad asutused vajaduse korral käsitlema seda teavet kui ühte võimalikku asjaolu direktiivi 2013/36/EL artikli 102 lõike 1 punkti b alusel. Sellisel juhul peaksid pädevad asutused rakendama nõuetekohaseid meetmeid kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 104 lõikega 1 omavahendite piisava taseme tagamiseks. Näiteks kui need meetmed on seotud kapitaliga, peaksid pädevad asutused eelkõige kaaluma ühe või mõlema meetme rakendamist, nagu on sätestatud artikli 104 lõike 1 punktides a ja f:
- a. nõuda, et krediidasutustel või investeerimisühingutel oleks nõuetekohane hulk täiendavaid omavahendeid nominaalsummas, arvestades järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi hindamise tulemusi;
  - b. nõuda krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuse, toodete ja süsteemidega seonduvate riskide vähendamist.

(37). Punktis 369 lisatakse sõna „punktisummaga“ ette sõna „elujõulisuse“.

(38). Tabel 8 asendatakse järgmise tabeliga:

Punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
1	Hoitavate omavahendite kogus ja koosseis põhjustavad krediidasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele väikese riski.	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidasutus või investeerimisühing suudab oma kapitalisuuniseid täita ilma vaevata. • Krediidasutuse või investeerimisühingu omavahendid on tunduvalt suuremad kui asutuse üldine kapitalinõue ja seda eeldatavasti ka tulevikus. • Stressitestimisest ei nähtu märgatavat riski, mis on seotud omavahenditele raskest, aga võimalikust majanduslangusest avalduva mõjuga. • Kapitali vaba liikumine grupi ettevõtjate vahel ei ole piiratud (kui asjakohane) või kõik ettevõtjad on

Punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
		<p>järelevalvenõudeid ületaval määral hästi kapitaliseeritud.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krediidiasutusel või investeerimisühingul on usutav ja usaldusväärne kapitaliplaan, mis võib olla vajaduse korral tõhus. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu finantsvõimenduse määr on tunduvalt suurem kui mis tahes regulatiivmiinimum ja liigse finantsvõimenduse märgatav risk on ebaoluline / väga väike.
2	<p>Hoitavate omavahendite kogus ja koosseis põhjustavad krediidiasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele keskmise või väikese riski.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiasutusel või investeerimisühingul on raskusi oma kapitalisuunise täitmisega. Juhatuse olukorra leevendamise tegevused on hinnatud usaldusväärseteks. • Krediidiasutus või investeerimisühing on lähedal mõne kapitalipuhvri rikkumisele, aga ületab siiski selgesti oma kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõuet. • Stressitestimisest nähtub raskest, aga võimalikust majanduslangusest omavahenditele avalduva mõju väike risk, kuid selle lahendamiseks võetavad juhtimismeetmed näivad olevat usaldusväärsed. • Kapitali vaba liikumine grupi ettevõtjate vahel on või võib olla vähesel määral piiratud (kui asjakohane). • Krediidiasutusel või investeerimisühingul on usutav ja usaldusväärne kapitaliplaan, mis ei

Punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
		<p>ole riskivaba, aga võib olla vajaduse korral tõhus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krediidasutuse või investeerimisühingu finantsvõimenduse määr ületab mis tahes regulatiivmiinimumi. Liigse finantsvõimenduse risk on väike.
3	<p>Hoitavate omavahendite kogus ja koosseis põhjustavad krediidasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele keskmise või suure riski.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidasutus või investeerimisühing ei suuda oma kapitalisuuniseid täita. Juhatuse leevendustegevuste usaldusväärsus on küsitav. • Krediidasutus või investeerimisühing kasutab osaliselt oma kapitalipuhvleid. Olukorra halvenedes võib krediidasutus või investeerimisühing rikkuda oma kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõuet. • Stressitestimisest nähtub raskest, aga võimalikust majanduslangusest omavahenditele avalduva mõju keskmine risk. Juhtimismeetmed ei pruugi seda usaldusväärset leevendada. • Kapitali vaba liikumine grupi ettevõtjate vahel, kui asjakohane, on piiratud. • Krediidasutusel või investeerimisühingul on kapitaliplaan, mis ei ole tõenäoliselt tõhus. • Krediidasutuse või investeerimisühingu finantsvõimenduse määr ületab mis tahes regulatiivmiinimumi, aga stressitestimisest nähtub raskest, aga võimalikust majanduslangusest määrale avalduv mõju. Liigse finantsvõimenduse risk on keskmine.

Punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
4	Hoitavate omavahendite kogus ja koosseis põhjustavad krediidiasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele suure riski.	<ul style="list-style-type: none"> Krediidiasutus või investeerimisühing ei suuda oma kapitalisuuniseid täita (või pole neid meelega kehtestanud) ja ei suuda seda teha ka lähitulevikus. Juhatuse leevendustegevusi ei hinnata usaldusväärseteks. Krediidiasutus või investeerimisühing on oma kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude rikkumisele lähedal. Stressitestimisest nähtub, et kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõuet rikutakse raske, aga võimaliku majanduslanguse alguses. Juhtimismeetmed ei lahenda seda usaldusväärset. Kapitali vaba liikumine grupi ettevõtjate vahel, kui asjakohane, on piiratud. Krediidiasutusel või investeerimisühingul ei ole kapitaliplaani või see on ilmselgelt ebaadekvaatne. Krediidiasutuse või investeerimisühingu finantsvõimenduse määr on mis tahes regulatiivmiinimumi rikkumisele lähedal. Liigse finantsvõimenduse risk on suur.

(39). Jaotise 7.8 järele lisatakse järgmine jaotis:

7.9 Usaldatavusnõuetest teavitamine

Usaldatavusnõuetest teavitamise näide (vt ka joonis 6):

KUUPÄEVA seisuga ja kuni pole teisiti nõutud, peab KREDIIDIASUTUS VÕI INVESTEERIMISÜHING omama kapitali, et kogu aeg täita kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõuet, mis peab olema [11%] asutuse koguriskipositsioonist.

Sellest [11%]-st:

– 8% (sh vähemalt 56% esimese taseme põhiomavahendeid CET1 ja 75% esimese taseme omavahendeid T1), mis väljendab määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 92 sätestatud omavahendite nõudeid;

– [3%], mis väljendab täiendavaid omavahendeid, mis ületavad määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 92 sätestatud nõudeid, millest [2%] (sh vähemalt XX% esimese taseme põhiomavahendeid CET1 ja YY% esimese taseme omavahendeid T1) on ette nähtud järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi raames tuvastatud ootamatu kahju katmiseks ning [1%] (sh vähemalt XX% esimese taseme põhiomavahendeid CET1 ja YY% esimese taseme omavahendeid T1) on ette nähtud järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi raames tuvastatud MUU nõude katmiseks [nt juhtimiskorralduse probleemid].

KREDIIDIASUTUSELE VÕI INVESTEERIMISÜHINGULE tuletatakse käesolevaga meelde, et neile kohalduvad ka üldised kapitalinõuded, nagu on määratletud EBA/GL/2014/13 suuniste jaotises 1.2, mis sisaldab lisaks kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõudele kombineeritud puhvrinõuet, nagu on määratletud direktiivi 2013/36/EL artikli 128 punktis 6, ulatuses, mis on õiguslikult rakenduv.

Ühisotsuse kuupäeva seisuga peab KREDIIDIASUTUS VÕI INVESTEERIMISÜHING täielikult täitma järgmised kombineeritud puhvrinõuded esimese taseme põhiomavahendite raames:

- [2,5%] kapitali säilitamise puhvri nõue;
- [1%] vastutsükliline kapitalipuhvri nõue.

(Eespool kirjeldatud teavitamisel tuleb meeles pidada, et puhvimäärad võivad enne järgmist järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi otsust muutuda (mis tähendab, et vahepeal võivad kehtida teistsugused üldised kapitalinõuded).)

KREDIIDIASUTUSELE VÕI INVESTEERIMISÜHINGULE kehtib ka [2%] kapitalisuunis, mis on õiguslikult mittesiduv ootus lisaks üldisele kapitalinõudele, mis on kindlaks määratud idiosünkraatilisel ja riskitundlikul viisil, et säilitada KREDIIDIASUTUSE VÕI INVESTEERIMISÜHINGU võimet täita rakenduvat omavahendite nõuet (ja efektiivseid süsteemseid riskipuhvreid) stressitingimustes, nagu on tuvastatud direktiivi 2013/36/EL artikli 100 alusel läbiviidud järelevalveliste stressitestide kvantitatiivsete tulemuste abil.

Eespool toodud näites võib kapitalinõuded võtta kokku järgmiselt.

Kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõue, üldine kapitalinõue ja kapitalisuunis.		
Usaldatavusnõuded	Summa	Taustarvutused
Kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude suhtarv	11,0%	
millest: esimese taseme põhiomavahendite kapitali suhtarv	6,2%	Esimese samba esimese taseme põhiomavahendite

		<i>suhtarv (4,5%) pluss täiendavate omavahendite nõude põhiomavahendite suhtarv (56% 3%-st)</i>
millest: esimese taseme omavahendite suhtarv	8,3%	<i>Esimese samba esimese taseme omavahendite suhtarv (6%) pluss täiendavate omavahendite nõude esimese taseme omavahendite suhtarv (75% 3%-st)</i>
Üldise kapitalinõude suhtarv	14,5%	
millest: esimese taseme põhiomavahendite kapitali suhtarv	9,7%	<i>Kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (6,2%) pluss kombineeritud puhver (3,5%)</i>
millest: esimese taseme omavahendite suhtarv	11,8%	<i>Kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude esimese taseme omavahendite suhtarv (8,3%) pluss kombineeritud puhver (3,5%)</i>
Üldine kapitalinõue ja kapitalisuunis	16,5%	
millest: esimese taseme põhiomavahendite kapitali suhtarv	11,7%	<i>Üldise kapitalinõude esimese samba esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (9,7%) pluss kapitalisuunis (2%)</i>
millest: esimese taseme omavahendite suhtarv	13,8%	<i>Üldise kapitalinõude esimese samba esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (11,8%) pluss kapitalisuunis (2%)</i>

* See on ühisotsuse kuupäeval rakenduv vastutsükliline kapitalipuhver, mida krediidiasutused või investeerimisühingud arvutavad, kasutades teadaolevaid vastutsüklilise kapitalipuhvi määrasid ja riskipositsioone kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 140.

(40). Suuniste punkti 378 lõppu lisatakse sõna „punktisumma“ järele järgmine fraas: „nagu selgitatud järgmistes jaotistes“.

(41). Suuniste punktid 379 ja 380 kustutatakse.

(42). Suuniste punktis 408 asendatakse fraas „CEBSi stressitestimise suunistega“ „EBA krediidiasutuste või investeerimisühingute stressitestimise suunistega“.

(43). Punktis 425 lisatakse sõna „riski“ sõna „punktisumma“ ette.

(44). Suuniste tabel 9 asendatakse järgmise tekstiga:

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Adekvaatse juhtimise ja kontrolli kaalutlused
1	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk väike.	<ul style="list-style-type: none"> Mittevastavustest (nt tähtaegade, valuutade jne vahel) tekkiv risk on ebaoluline / väga väike. Likviidsuspuhvri suurus ja koosseis on adekvaatne ja nõuetekohane. Likviidsusriski muud tegurid (nt mainerisk, võimetus grupi sees likviidsust üle kanda jne) on ebaolulise / väga väikese tähtsusega. 	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu likviidsusriski poliitika ja strateegia on kooskõlas asutuse üldstrateegia ja riskivalmidusega.
2	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või väike.	<ul style="list-style-type: none"> Mittevastavused (nt tähtaegade, valuutade jne vahel) põhjustavad väikese kuni keskmise riski. Likviidsuspuhvri suurus ja koosseisust põhjustatud risk on väike kuni keskmine. Likviidsusriski muud tegurid (nt mainerisk, võimetus grupisiseselt likviidsust üle kanda jne) on väikese kuni keskmise tähtsusega. 	<ul style="list-style-type: none"> Likviidsusriski organisatsiooniraamistik on kindel, on määratud selged vastutusvaldkonnad ning selgesti on eraldatud riskivõtjate ning juhtimise ja kontrolli funktsioonide ülesanded. Likviidsusriski mõõtmise, järelevalve ja aruandluse süsteemid on asjakohased. Likviidsusriski sisepiirmäärad ja kontrolliraamistik on usaldusväärsed ning kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu riskijuhtimise strateegia ja riskivalmidusega/-taluvusega.
3	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või suur.	<ul style="list-style-type: none"> Mittevastavused (nt tähtaegade, valuutade jne vahel) põhjustavad keskmise kuni suure riski. Likviidsuspuhvri suurus ja koosseisust põhjustatud risk on suur. Likviidsusriski muud tegurid (nt mainerisk, võimetus grupisiseselt likviidsust üle kanda jne) on keskmise kuni suure tähtsusega. 	
4	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset	<ul style="list-style-type: none"> Mittevastavused (nt tähtaegade, valuutade jne 	

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Adekvatse juhtimise ja kontrolli kaalutlused
	arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk suur.	vahel) põhjustavad suure riski. <ul style="list-style-type: none"> Likviidsuspuhvri suurus ja koosseisust põhjustatud risk on suur. Likviidsusriski muud tegurid (nt mainerisk, võimetus grupisiseselt likviidsust üle kanda jne) on suure tähtsusega. 	

(45). Suuniste tabel 10 asendatakse järgmise tekstiga:

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Adekvatse juhtimise ja kontrolli kaalutlused
1	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk väike.	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu rahastamisprofiilist või jätkusuutlikkusest tekkiv risk on ebaoluline / väga väike. Rahastamise stabiilsusest põhjustatud risk ei ole oluline. Rahastamisriski muud tegurid (nt mainerisk, juurdepääs rahastamisturgudele jne) on ebaolulise / väga väikese tähtsusega. 	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu rahastamisriski poliitika ja strateegia on kooskõlas asutuse üldstrateegia ja riskivalmidusega. Rahastamisriski organisatsiooniraamistik on kindel, on määratud selged vastutusvaldkonnad ning selgesti on eraldatud riskivõtjate ning juhtimise ja kontrolli funktsioonide ülesanded. Rahastamisriski mõõtmise, järelevalve ja aruandluse süsteemid on asjakohased. Rahastamisriski sisepiirmäärad ja kontrolliraamistik on usaldusväärsed ning kooskõlas krediidasutuse või investeerimisühingu riskijuhtimise strateegia ja riskivalmidusega/-taluvusega.
2	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või väike.	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu rahastamisprofiilist ja selle jätkusuutlikkusest põhjustatud risk on väike kuni keskmine. Rahastamise stabiilsusest põhjustatud risk on väike kuni keskmine. Rahastamisriski muud tegurid (nt mainerisk, juurdepääs rahastamisturgudele jne) on väikese kuni keskmise tähtsusega. 	
3	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu rahastamisprofiilist ja selle 	

Riski punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Olemusliku riski kaalutlused	Adekvaatse juhtimise ja kontrolli kaalutlused
	arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk keskmine või suur.	<p>jätkusuutlikkusest põhjustatud risk on keskmine kuni suur.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rahastamise stabiilsusest põhjustatud risk on keskmine kuni suur. Rahastamisriski muud tegurid (nt mainerisk, juurdepääs rahastamisturgudele jne) on keskmise kuni suure tähtsusega. 	
4	Olemusliku riski ning juhtimise ja kontrolli taset arvestades on krediidasutuse või investeerimisühingu usaldatavusele olulise mõju avaldumise risk suur.	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu rahastamisprofiilist ja selle jätkusuutlikkusest põhjustatud risk on suur. Rahastamise stabiilsusest põhjustatud risk on suur. Rahastamisriski muud tegurid (nt mainerisk, juurdepääs rahastamisturgudele jne) on suure tähtsusega. 	

(46). Punktis 454 lisatakse sõna „elujõulisuse“ sõna „punktisumma“ ette.

(47). Suuniste tabel 12 asendatakse järgmise tekstiga:

Punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
1	Krediidasutuse või investeerimisühingu likviidsuspositsioon ja rahastamisprofiil põhjustavad asutuse elujõulisusele väikese riski.	<ul style="list-style-type: none"> Krediidasutuse või investeerimisühingu likviidsuse tagamise suutlikkus ja likviidsuspuhvrid on tunduvalt suuremad kui konkreetsed kvantitatiivsed järelevalvenõuded ja on eeldatavasti ka tulevikus. Pikemaajalise rahastamise (> 1 aasta) koosseis ja stabiilsus põhjustavad krediidasutuse või investeerimisühingu tegevusele ja ärimudelile ebaolulise / väga väikese riski.

Punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
		<ul style="list-style-type: none"> • Likviidsuse vaba liikumine grupi ettevõtjate vahel on piiratud (kui asjakohane) või kõigil ettevõtjatel on järelevalvenõudeid ületav likviidsuse tagamise suutlikkus ja neid ületavad likviidsuspuhvrid. • Krediidiasutusel või investeerimisühingul on usutav ja usaldusväärne likviidsuse hädaolukorrakava, mis võib olla vajaduse korral tõhus.
2	<p>Krediidiasutuse või investeerimisühingu likviidsuspositsioon ja/või rahastamisprofiil põhjustab/põhjustavad asutuse elujõulisusele keskmise või väikese riski.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiasutuse või investeerimisühingu likviidsuse tagamise suutlikkus ja likviidsuspuhvrid on suuremad kui kvantitatiivsed järelevalvenõuded, aga on risk, et nad pole seda tulevikus. • Pikemaajalise rahastamise (> 1 aasta) koosseis ja stabiilsus põhjustavad krediidiasutuse või investeerimisühingu tegevusele ja ärimudelile väikese riski. • Likviidsuse vaba liikumine grupi ettevõtjate vahel on või võib olla vähesel määral piiratud (kui asjakohane). • Krediidiasutusel või investeerimisühingul on usutav ja usaldusväärne likviidsuse hädaolukorrakava, mis ei ole riskivaba, aga võib olla vajaduse korral tõhus.
3	<p>Krediidiasutuse või investeerimisühingu likviidsuspositsioon ja/või rahastamisprofiil põhjustab/põhjustavad asutuse</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiasutuse või investeerimisühingu likviidsuse tagamise suutlikkus ja likviidsuspuhvrid vähenevad ja/või on madalamad kui konkreetsed

Punktisumma	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
	<p>elujõulisusele keskmise või kõrge riski.</p>	<p>kvantitatiivsed järelevalvenõuded ning asutuse võime taastada õigel ajal vastavus nendele nõuetele on küsitav.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pikemaajalise rahastamise (> 1 aasta) koosseis ja stabiilsus põhjustavad krediidasutuse või investeerimisühingu tegevusele ja ärimudelile keskmise riski. • Likviidsuse vaba liikumine grupi ettevõtjate vahel on piiratud (kui asjakohane). • Krediidasutusel või investeerimisühingul on likviidsuse hädaolukorrakava, mis ei ole tõenäoliselt tõhus.
4	<p>Krediidasutuse või investeerimisühingu likviidsuspositsioon ja/või rahastamisprofiil põhjustab/põhjustavad asutuse elujõulisusele suure riski.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidasutuse või investeerimisühingu likviidsuse tagamise suutlikkus ja likviidsuspuhvrid vähenevad kiiresti ja/või on madalamad kui konkreetset kvantitatiivsed järelevalvenõuded ning asutuse võime taastada õigel ajal vastavus nendele nõuetele on küsitav. • Pikemaajalise rahastamise (> 1 aasta) koosseis ja stabiilsus põhjustavad krediidasutuse või investeerimisühingu tegevusele ja ärimudelile suure riski. • Likviidsuse vaba liikumine grupi ettevõtjate vahel on oluliselt piiratud (kui asjakohane). • Krediidasutusel või investeerimisühingul ei ole likviidsuse hädaolukorrakava või see on ilmselgelt ebaadekvaatne.

(48). Suuniste punktis 463 lisatakse sõna „elujõulisuse“ sõna „punktisumma“ ette.

(49). Suuniste tabel 13 asendatakse järgmise tekstiga:

Punktiarv	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
1	Tuvastatud riskid põhjustavad krediidiasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele väikese riski.	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiasutuse või investeerimisühingu ärimudel ja strateegia ei tekita küsitavusi. • Juhtimiskorraldus ja kogu krediidiasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide korraldus ei tekita küsitavusi. • Risk, et krediidiasutuse või investeerimisühingu kapitalile ja likviidsusele avalduvad riskid mõjutavad oluliselt usaldatavust, on ebaoluline / väga väike. • Hoitavate omavahendite koosseis ja kogus ei tekita küsitavusi. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu likviidsuspositsioon ja rahastamisprofiil ei tekita küsitavusi. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu üldine taastumissuutlikkus ei tekita küsitavusi.
2	Tuvastatud riskid põhjustavad krediidiasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele keskmise või väikese riski.	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiasutuse või investeerimisühingu ärimudelis ja strateegias on vähe või keskmiselt küsitavusi. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhtimiskorralduses või kogu krediidiasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide korralduses on vähe või keskmiselt küsitavusi. • Risk, et kapitalile ja likviidsusele avalduvad riskid mõjutavad oluliselt usaldatavust, on väike kuni keskmine. • Hoitavate omavahendite koosseisus ja koguses on vähe või keskmiselt küsitavusi. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu likviidsuspositsioonis ja/või rahastamisprofiilis on vähe või keskmiselt küsitavusi. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu üldises taastumissuutlikkuses on vähe või keskmiselt küsitavusi.

Punktiarv	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
3	Tuvastatud riskid põhjustavad krediidiasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele keskmise või suure riski.	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiasutuse või investeerimisühingu ärimudelis ja strateegias on keskmiselt või palju küsitavusi. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhtimiskorralduses või kogu asutust hõlmavate kontrollide korralduses on keskmiselt või palju küsitavusi. • Risk, et kapitalile ja likviidsusele avalduvad riskid mõjutavad oluliselt usaldatavust, on keskmine kuni suur. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu hoitavate omavahendite koosseisus ja koguses on keskmiselt või palju küsitavusi. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu likviidsuspositsioonis ja/või rahastamisprofiilis on keskmiselt või palju küsitavusi. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu üldises taastumissuutlikkuses on keskmiselt või palju küsitavusi.
4	Tuvastatud riskid põhjustavad krediidiasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele suure riski.	<ul style="list-style-type: none"> • Krediidiasutuse või investeerimisühingu ärimudelis ja strateegias on palju küsitavusi. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu juhtimiskorralduses või kogu krediidiasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide korralduses on palju küsitavusi. • Risk, et kapitalile ja likviidsusele avalduvad riskid mõjutavad oluliselt usaldatavust, on suur. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu hoitavate omavahendite koosseisus ja koguses on palju küsitavusi. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu likviidsuspositsioonis ja/või rahastamisprofiilis on palju küsitavusi. • Krediidiasutuse või investeerimisühingu üldises taastumissuutlikkuses on palju küsitavusi.
F	Krediidiasutust või investeerimisühingut peetakse maksejõuetuse ohus olevaks või	<ul style="list-style-type: none"> • Risk krediidiasutuse või investeerimisühingu elujõulisusele on vahetu.

Punktiarv	Järelevalveasutuse arvamus	Kaalutlused
	tõenäoliselt maksejõuetusse sattuvaks.	<ul style="list-style-type: none"> Krediidiasutus või investeerimisühing vastab maksejõuetuse ohus olemise või tõenäoliselt maksejõuetusse sattumise määratlusele, mis on sätestatud direktiivi 2014/59/EL artikli 32 lõikes 4¹³.

(50). Suuniste punkt 465 asendatakse järgmise tekstiga:

„Pädevad asutused peaksid kehtestama täiendavad omavahendite nõuded ja omavahendite ootused, kehtestades kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude ja määraates kapitalisuunise, kui asjakohane, kooskõlas jaotises 7 sätestatud protsessi ja kriteeriumidega.“

(51). Suuniste punkti 476 järele lisatakse järgmine alajaotis:

Järelevalvemeetmed vastavalt stressitestimise kvalitatiivse läbivaatamise tulemustele

514. Vastavalt stressitestimise kvalitatiivse läbivaatamise tulemustele ja tuvastatud puudustele peaksid pädevad asutused nõudma krediidiasutuselt või investeerimisühingult järgmist:

- parandusmeetmete kava loomine stressitestimise programmide ja tavade parandamiseks. Kui tuvastatakse olulisi puudujääke selles, kuidas krediidiasutused või investeerimisühingud käsitlevad stressitestide tulemusi, või kui juhtkonna tegevust ei peeta usaldusväärseteks, peaksid pädevad asutused nõudma krediidiasutuselt või investeerimisühingult edasisi parandusmeetmeid, sh kapitaliplaani muutmise nõue;
- vajadusel rakendada konkreetseid ettekirjutatud stsenaariume (või nende elemente) või kasutada konkreetseid eeldusi.

515. Lisaks võivad pädevad asutused rakendada teisi järelevalvemeetmeid, nagu on sätestatud direktiivi 2013/36/EL artiklites 104 ja 105, kui need on vastavalt käesolevas jaotises kirjeldatule tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks asjakohasemad.

516. Tuleb arvestada, et vastupidiste stressitestide tulemuste järelevalveline hindamine peaks toetama ärimudeli elujõulisuse ja järjepidevuse hindamist, sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessis ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessis kasutatavate stsenaariumide hindamist ning ka finantsseisundi taastamise kavade loomist.

¹³ Eelkõige kehtib pädeva asutuse hinnangul järgmine: 1) krediidiasutus või investeerimisühing rikub loa säilitamise nõudeid või on objektiivseid asjaolusid, mis tõendavad tulevikus nende rikkumist viisil, mis põhjendab pädeva asutuse poolt loa tagasivõtmist põhjustel, mille hulka kuulub asjaolu, et krediidiasutusel või investeerimisühingul on tekkinud või tekib tõenäoliselt kahju, mis ammendab kõik asutuse omavahendid või nende olulise osa; 2) krediidiasutuse või investeerimisühingu vara on väiksem tema kohustustest või on objektiivseid asjaolusid, mis tõendavad, et tema vara on lähitulevikus väiksem tema kohustustest, või 3) krediidiasutus või investeerimisühing ei suuda tasuta tähtajaks oma võlgu või muid kohustusi või on objektiivseid asjaolusid, mis tõendavad, et ta ei suuda seda lähitulevikus teha.

517. Pädevad asutused peaksid krediidasutuse või investeerimisühingu vastupidise stressitestimise tulemusi kasutama võimalike süsteemsete mõjude arvestamiseks. Kui mitmed krediidasutused või investeerimisühingud tuvastavad sarnaseid vastupidiste stressitestimise stsenaariume, mis muudaks nad oluliselt haavatavaks, tuleks neid stsenaariume analüüsida kui hoiatust süsteemsetest mõjudest. Pädevad asutused peaksid sellistes olukordades teavitama asjakohaseid sihtotstarbelisi asutusi tuvastatud stressistsenaariumide olemusest.“

(52). Suuniste punkti 499 järele lisatakse järgmised jaotised:

10.6 Järelevalvealane reaktsioon olukorras, kus kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõuet ei täideta

541. Kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõue on õiguslikult siduv nõue, mida krediidasutused või investeerimisühingud peavad kogu aeg täitma, sh stressitingimustes. Kui käesolevate suunistega kooskõlas kehtestatud kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõuet enam ei täideta, peaksid pädevad asutused kaaluma täiendavaid võimalusi sekkumiseks kooskõlas direktiividega 2013/36/EL ja 2014/59/EL, sh tegevusloa tagasivõtmine kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 18 punktiga d, varajaste sekkumismeetmete rakendamine kooskõlas direktiivi 2014/59/EL artikliga 27 ja sama direktiivi kohased kriisilahenduse meetmed. Nende võimaluste teostamisel peaksid pädevad asutused kaaluma, kas meetmed vastavad olukorrale ja nende hinnangule olukorra edasise arengu kohta.

542. Kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude rikkumist tuleb samuti kaaluda siis, kui analüüsitakse, kas krediidasutusel või investeerimisühingul on tõenäosus muutuda maksejõuetuks vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 32 lõike 4 punktile a ja EBA erinevate asjaolude tõlgendamise suunistele, mille puhul peetakse krediidasutust või investeerimisühingut maksejõuetuse ohus olevaks või tõenäoliselt maksejõuetusse sattuvaks, sest see on üks tingimus, mille alusel võivad pädevad asutused tegevusloa tagasi võtta vastavalt direktiivi 2013/36/EL artikli 18 punktile d.

10.7 Järelevalvealane reaktsioon olukorras, kus kapitalisuuniseid ei täideta

543. Pädevad asutused peaksid jälgima, kas krediidasutus või investeerimisühing suudab saavutada ja aja jooksul hoida kapitalisuunise põhjal eeldatud omakapitali hulka.

544. Kui krediidasutuse või investeerimisühingu omakapital väheneb või on tõenäosus, et see väheneb, allapoole kapitalisuunises määratud taset, eeldab pädev asutus, et krediidasutus või investeerimisühing teatab sellest ja koostab korrigeeritud

kapitaliplaani. Oma teates peaks krediidasutus või investeerimisühing selgitama, millised kahjulikud tagajärjed sunnivad neid vastavalt käituma ning milliseid tegevusi plaanitakse selleks, et täiendada järelevalvelise dialoogi raames taastada vastavus kapitalisuunise nõuetele.

545. Pädev asutus kaalub tavaliselt kolme olukorda, mille puhul ei pruugi krediidasutus või investeerimisühing oma kapitalisuunist täita.

a. Olukorras, kus omavahendite tase langeb allapoole kapitalisuunise taset (püsides üldisest kapitalinõudest ülalpool) krediidasutusele või investeerimisühingule omaste või väliste asjaolude tõttu, kus materialiseerusid riskid, mida kapitalisuunis pidi katma, võib krediidasutus või investeerimisühing ajutiselt tegutseda kapitalisuunise tasemest allpool eeldusel, et pädev asutus peab muudetud kapitaliplaani usaldusväärseks vastavalt jaotises 7.7.3 esitatud kriteeriumidele. Pädev asutus võib vajaduse korral kaaluda ka kapitalisuunise taseme korrigeerimist.

b. Olukorras, kus omavahendite tase langeb allapoole kapitalisuunise taset (püsides üldisest kapitalinõudest ülalpool) krediidasutusele või investeerimisühingule omaste või väliste asjaolude tõttu, kus materialiseerusid riskid, mida kapitalisuunis ei pidanud katma, eeldavad pädevad asutused, et krediidasutus või investeerimisühing tõstab nõuetekohase ajaperioodi jooksul omakapitali taset kapitalisuunise tasemeni.

c. Kui aga krediidasutus või investeerimisühing ei arvesta kapitalisuunise, ei lisa seda oma riskijuhtimisraamistikku või ei määra punktis 397 sätestatud ajaperioodi jooksul kindlaks omakapitali, millega kapitalisuunist täita, võib pädev asutus rakendada täiendavaid järelevalvemeetmeid, nagu on kirjeldatud jaotistes 10.3 ja 10.5. Vajaduse korral võib pädev asutus otsustada läbi vaadata täiendava omakapitali nõude taseme kooskõlas jaotisega 7.

546. Arvestamata eelmise lõiguga kirjeldatud konkreetseid järelevalvelisi meetmeid võivad pädevad asutused kaaluda ka jaotistes 10.3 ja 10.5 kirjeldatud kapitali- ja täiendavate järelevalvemeetmete rakendamist, kui neid peetakse sobilikuks, et kõrvaldada olukorra põhjused, kus omakapital langeb kapitalisuunise määratud tasemest allapoole.

(53). Suuniste punkt 503 asendatakse järgmise tekstiga:

„Kui makrotasandi usaldatavusmeede ei hõlma oma ülesehituse tõttu konkreetset investeerimisühingut või krediidasutust (nagu eespool kirjeldatud), võivad pädevad asutused kaaluda pärast sihtotstarbeliste asutustega konsulteerimist meetme mõju otsest laiendamist sellele krediidasutusele või investeerimisühingule (näiteks kohaldades makrotasandi usaldatavusmeetme objektiks olevatele teatud riskipositsioonide klassidele võrdväärseid riskikaale).“

(54). Suuniste punkti 518 järele lisatakse järgmised punktid:

„566. Kogu asjakohast teavet piiriülesesse konsolideerimisgruppi kuuluvale ema- või tütarettevõttele kapitalisuunise määramise kohta (sealhulgas selle suurus, selle katmiseks vajaliku omakapitali koosseis ja järelevalveline toime) tuleks jagada pädevate asutuste vahel ühisotsuste tegemise protsessi raames vastavalt direktiivi 2013/36/EL artiklile 113. Eelkõige peaksid pädevad asutused arutlema kapitalisuunise kehtestamise võimalust üksiktasandil olukorras, kus üksiktasandil puudub järelevalveliste stressitestide teave, või, kui asjakohane, leppima kokku kapitalisuunise rakendamises ainult konsolideeritud tasandil.

567. Olukorras, kus kapitalisuunis määratakse, tuleks asjakohast teavet nõuetekohaselt kajastada ühisotsuse dokumendis, mis on koostatud kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 113 ja komisjoni rakendusmäärusega (EL) nr 710/2014, ning lisada see teabelemendina sarnaselt teiste ühisotsuste kohaldamisalast ametlikult välja jäävate järelevalvemeetmete rakendamisel.“

(55). Suuniste punkti 520 järele lisatakse uus jaotis 12 järgmisel kujul:

Jaotis 12. Järelevalveline stressitest

12.1 Järelevalvelise stressitesti kasutamine pädevate asutuste poolt

570. Pädevad asutused peaksid samuti kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 100 kasutama järelevalvelist stressitestimist järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi hõlbustamiseks ja eelkõige selle põhielementide järelevalveliseks hindamiseks, nagu on kirjeldatud jaotistes 4–9. Näiteks peaks järelevalveline stressitestimine vajaduse korral aitama pädevaid asutusi järgmiste tegevuste juures:

- a. Krediidiasutusi või investeerimisühinguid mõjutavate käesolevate suuniste jaotises 6 osutatud kapitalile avalduvate individuaalsete riskide hindamine või suuniste jaotises 8 osutatud likviidsusele ja rahastamisele avalduvate riskide hindamine.
- b. Krediidiasutuste või investeerimisühingute stressitestimise programmide usaldusväarsuse hindamine ning sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi eesmärgil kasutatavate krediidiasutuste või investeerimisühingute oma stressitestide stsenaariumide asjakohasuse, mõju ja saavutatavuse hindamine. See võib hõlmata krediidiasutuste või investeerimisühingute peamiste eelduste ja riskitegurite vaidlustamist.
- c. Krediidiasutuste või investeerimisühingute võimekuse hindamine täita kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõuet ja üldist kapitalinõuet kapitali adekvaatsuse hindamise kontekstis, nagu on selgitatud jaotises 7.7. Olenevalt järelevalvelise stressitesti ulatusest ja tüübist võib see hindamine piirduda vaid kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude teatud elementidega, mis tulenevad järelevalvelise stressitestimise eripärast (näiteks individuaalsete

- riskikategooriate täiendavad omakapitali nõuded, kui stressitest hõlmab selliseid riskikategooriaid).
- d. Krediidiasutustele ja investeerimisühingutele kapitalinõude määramine.
  - e. Krediidiasutuste või investeerimisühingute individuaalsete riskivaldkondade riskijuhtimise ja kontrollide võimalike haavatavuste või puuduste tuvastamine.
  - f. Võimalike puudujääkide tuvastamine üldises juhtimiskorralduses või krediidiasutust või investeerimisühingut hõlmavates kontrollides: pädevad asutused peaksid järelevalvelist stressitestimist kasutama lisateabe allikatena jaotises 5 osutatud sisemise juhtimise ja krediidiasutust või investeerimisühingut hõlmavate kontrollide järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise üldise hindamise eesmärkidel. Näiteks kui pädev asutus tuvastab järelevalvelise stressitestimise abil puudujääke krediidiasutuse või investeerimisühingu stressitestimise programmides või toetavate riskandmete infrastruktuuris, tuleks neid selle asutuse üldise ja riskijuhtimise raamistiku hindamisel arvesse võtta.
  - g. Konkreetsete kvantitatiivsete likviidsuse nõuete määramine likviidsuse adekvaatsuse hindamise kontekstis, eriti olukorras, kus pädev asutus pole likviidsuse nõuetele loonud konkreetset järelevalvelist võrdlusalust. Likviidsuse järelevalvelise stressitestimise teatud elemente tuleks vajaduse korral kasutada sisendina krediidiasutuse või investeerimisühingu konkreetsete likviidsuse nõuete määramisel (näiteks väljaminevate netorahavoogude ja aktsepteeritava likviidse vara võrdlev analüüs ebasoodsas stsenaariumis mitme ajavahemiku vältel, stressitingimustes loodud tähtaegade astmestiku hindamine), nagu on kirjeldatud jaotises 9.4.
571. Veelgi enam, järelevalveline stressitestimine peaks aitama pädevatel asutustel hinnata järelevalvelisi organisatsioonilisi menetlusi ja plaanida järelevalvelisi ressursse, arvestades ka muud asjakohast teavet, eelkõige kategooria 1 krediidiasutuste ja investeerimisühingute sagedasema ja põhjalikuma järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi teatud elementide hindamisel ning direktiivis 2013/36/EL artiklis 99 nõutud järelevalvealase kontrolliprogrammi ulatuse määramisel.
572. Pädevad asutused peaksid järelevalveliste stressitestide stsenaariume ja tulemusi kasutama vajaduse korral ka krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise kava hindamisel lisateabe allikatena, eelkõige krediidiasutuste või investeerimisühingute stsenaariumide ja eelduste valiku ja mõju hindamisel. Selles hindamises tuleks järelevalvelisi stressitestistsenaariume, kui asjakohane, kasutada krediidiasutuse või investeerimisühingu enda stsenaariumide ja eelduste võrdluspunktina, eelkõige juhul, kui need täidavad EBA finantsseisundi taastamise kavades kasutatavate mitmesuguste stsenaariumide kohta antud suunistes seatud tingimusi.
573. Pädevad asutused peaksid vajaduse korral kasutama järelevalveliste stressitestide tulemusi määruses (EL) nr 575/2013 või direktiivis 2013/36/EL nõutavate erinevate lubade andmiseks vajalike analüüside toetamiseks, näiteks seoses osaluste, ühinemiste ja omandamiste ning aktsiate tagasiostmisega.

571. Pädevad asutused peaksid kasutama järelevalvelise stressitestide tulemusi vajaduse korral ka konsolideerimisgrupi sarnaste riskiprofiilidega asutustele avalduvate võimalike haavatavuste temaatiliste analüüside toetamiseks.
572. Pädevad asutused peaksid vajaduse korral kasutama järelevalvelist stressitestimist vahendina, millega motiveerida krediidasutusi ja investeerimisühinguid parandama oma stressitestimise ja riskijuhtimise sisevõimekust: näiteks peaks alt ülespoole komponendiga järelevalveline stressitest motiveerima krediidasutusi ja investeerimisühinguid arendama ja parandama stressitestimise ja riskijuhtimise eesmärkidel kasutatavaid andmete agregeerimise, riski modelleerimise ja IT-tööriistu.

12.2 Järelevalvelise stressitesti põhielemendid

573. Järelevalvelise stressitesti põhielementide üle otsustamisel peaksid pädevad asutused muu hulgas kaaluma järgmist:
- kaetus – seoses konkreetsete riskitegurite või mitmete riskitegurite, teatud individuaalsete portfelliide või tegevuste või sektorite / geograafiliste alade, kõikide või mitmete portfelliide katmisega;
  - ülesehitus, seoses järgmisega: 1) tundlikkuse analüüs (üheteguriline või lihtne mitmeteguriline), 2) stsenaariumi analüüs või 3) vastupidine stressitestimine. Pädevad asutused peaksid valima ülesehituse, mis sobib stressitestimise eesmärgiga kõige paremini: ühe või mitme riskiteguri tundlikkuse analüüsi tuleks eelistada kapitalile avalduva individuaalse riski või likviidsusele või rahastamisele avalduvate riskide tundlikkuse analüüsimisel; stsenaariumi analüüsi tuleks eelistada olukorras, kus on vajalik üldine kapitaliadekvaatsuse hindamine; vastupidine stressitestimine võib aga olla asjakohane krediidasutuse või investeerimisühingu kasutatavate stsenaariumide mõju hindamisel;
  - kohaldamisala seoses piiriüleste konsolideerimisgruppidega: grupi üldise kapitaliadekvaatsuse hindamiseks peaksid pädevad asutused veenduma, et stressitestides arvestatakse kõiki asjakohaseid grupi üksuseid;
  - stressitestidega kaetud krediidasutuste või investeerimisühingute valim: kui stressitestimist plaanitakse viia läbi mitme krediidasutuse või investeerimisühinguga, peaksid pädevad asutused kaaluma stressitestimise jaoks asjakohase valimi loomist, eelkõige juhul, kui järelevalvelist stressitestimist kasutatakse kindlate äriiliinide/-mudelite või mõju-uuringute/-hinnangute temaatiliseks hindamiseks;
  - lähenemisviis (ülevalt allapoole stressitest, altpoolt üles stressitest, mõlema kombinatsioon, krediidasutustele või investeerimisühingutele konkreetsete ankrustsenaariumide ettekirjutamine).
574. Järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi jaoks stressitestide koostamisel ja läbiviimisel peaksid pädevad asutused kaaluma vara kvaliteedi läbivaatamise tulemusi, kui need on saadaval, asjakohased ja neid pole juba krediidasutuse või investeerimisühingu finantsaruannetesse lisatud. Järelevalvelise stressitestimise kombineerimine vara kvaliteedi läbivaatamisega võib osutada kasulikuks juhul, kui on vaja olla kindel, et stressitestidega kaetud krediidasutuste või investeerimisühingute bilansilisi positsioone kajastatakse õigesti,

võttes arvesse kõikide osalevate krediidasutuste või investeerimisühingute parandatud ja võrdlemist võimaldavaid alguspunkte.

575. Pädevad asutused võivad kaaluda ka eelnevalt kehtestatud kapitali sihtmäärade seadmist, eriti süsteemiüleste stressitestide kontekstis (sealhulgas riigi tasandil tehtav stressitestimine), või üldiste või idiosünkraatiliste lävendite seadmist. Sellisel juhul peavad need olema sobilikud ja arvestama järelevalveliste eesmärkidega. Neid sihtmäärasid või lävendeid tuleks järelevalvelise stressitestimise kohaldamisalasse kuuluvatele krediidasutustele või investeerimisühingutele läbivalt rakendada.

12.3 Pädevate asutuste organisatsiooniline ja juhtimiskorraldus

576. Pädevad asutused peaksid looma efektiivse järelevalvelise stressitestimise programmi. Programmi tegevust peaks toetama asjakohane organisatsiooniline, juhtimis- ja IT-korraldus, mis kindlustavad, et järelevalvelist stressitestimist viiakse läbi sobiva sagedusega. Järelevalvelise stressitestimise programm peaks toetama järelevalvelise kontrollprogrammi efektiivset kohaldamist individuaalsetele krediidasutustele või investeerimisühingutele. Programm peaks peegeldama ka seda, kuidas pädev asutus valib järelevalvelise stressitestimise vorme vastavalt iga testimise eesmärkidele.
577. Järelevalvelist stressitestimise programmi toetav juhtimis-, organisatsiooniline ja IT-korraldus peaksid hõlmama vähemalt järgmist:
- Järelevalveliste stressitestide koostamiseks ja läbiviimiseks piisav inim- ja materiaalne ressurss, andmed ja IT-infrastruktuur. Eelkõige peaks järelevalvelise stressitestimise programmi toetama piisav hulk andmeid ja asjakohane meetodiline lähenemisviis, mis katab kõiki aspekte, sealhulgas stsenaariume ja eeldusi (näiteks vormid, juhised, dokumentatsioon), ning tagab kvaliteedi ja kontrollide paindlikkuse ja sobiva taseme.
  - Kvaliteeditagamise protsess, mis hõlmab stressitestimise koostamist, arendamist ja läbiviimist ning krediidasutuste ja investeerimisühingute vahel tulemuste võrdlemist.
  - Järelevalvelise stressitestimise integreerimine teistesse asjakohastesse järelevalvelistesse protsessidesse. Seega, kui see on nõutud ja õigusliku piiranguga sätestatud, peaks organisatsioon toetama teabe sisemist jagamist ja kasutamist kõikides stressitestimise programmi aspektides (näiteks nii kvantitatiivseid kui kvalitatiivseid tulemusi).
578. Juhtimiskorralduse raames peaksid pädevad asutused veenduma, et järelevalvelist stressitestimise programmi vaadataks regulaarselt läbi nii kvalitatiivselt kui kvantitatiivselt, et tagada selle adekvaatsus.
579. Pädevad asutused peaksid tagama, et oleks loodud protsessid ja protseduurid krediidasutuste või investeerimisühingutega järelevalveliste stressitestide ja nende tulemuste üle efektiivse dialoogi pidamiseks. See dialoog peaks peegeldama soovitud eesmärke ja selle toimumine on eriti oluline siis, kui krediidasutuste või investeerimisühingute üldise kapitaliadekvaatsuse

hindamise eesmärgil korraldatakse järelevalvelisi stressitestimisi ning see tuleks korraldada käesolevates suunistes kirjeldatud järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi laiemas kontekstis. Dialoogi pidamiseks nii tehnilisel kui juhtival tasandil peaksid pädevad asutused vajadusel veenduma, et:

- a. krediidasutustele ja investeerimisühingutele antakse adekvaatsed, piisavalt üksikasjalikud ja täpsed seletused ja juhised altpoolt üles toimuvates stressitestides kasutatavate meetodikate ja eelduste rakendamise kohta;
- b. krediidasutustele ja investeerimisühingutele antakse adekvaatsed, piisavalt üksikasjalikud ja täpsed juhised seoses tugiteabega, mida nad peavad koos stressitestimise tulemustega pädevatele asutustele esitama;
- c. vajaduse korral antakse krediidasutustele ja investeerimisühingutele seletusi järelevalveliste stressitestide tulemuste kohta, mis tingisid järelevalvemeetmete rakendamise. Seda peaksid pädevad asutused kaaluma eelkõige süsteemiüleste stressitestide puhul, mis tingisid järelevalvemeetmete rakendamise.

580. Piiriülestes konsolideerimisgruppides ja nende üksustes järelevalveliste stressitestide tegemisel peaksid pädevad asutused teavet vahetama ja – kui see on praktikas võimalik –, järelevalveasutuste kolleegiumi raamistikus protsessi üle nõuetekohaselt arutlema. Eelkõige peaksid pädevad asutused veenduma, et avalikustatakse ja arutletakse asjakohaste üksikasjade ja meetodikate, stsenaariumide ja peamiste eelduste üle, lisaks ka järelevalveliste stressitestide tulemuste üle – eelkõige selliste, mille eesmärgiks on kapitali või likviidsuse adekvaatsuse hindamine.

581. Pädevad asutused peaksid tuvastama, millist teavet järelevalveliste stressitestide ja nende tulemuste kohta võib avalikustada, arvestades järelevalveliste stressitestide eesmärki. Järelevalveliste stressitestide tulemuste ja meetodikate avalikustamise üle otsustamisel peaksid pädevad asutused kaaluma oma rolli testimises ja valitud lähenemisviisis (ülevalt allapoole stressitest, alt ülespoole stressitest) ning avalikustatud tulemustele lisatava pädeva asutuse analüüsi ulatust.

12.4 Protsess ja meetodilised kaalutlused

582. Pädeva asutuse esitatud järelevalvelise stressitestimise programm peaks tagama vähemalt järgmist:

- a. Järelevalvelistes stressitestides kasutatavate meetodikate ja eelduste kavandamisel peaksid pädevad asutused määrama testi ülesehituse ja omadused, mis on selle eesmärgile kõige sobivamad, st on seotud järelevalveliste (või teiste) eesmärkidega, mille pädev asutus on seadnud.
- b. Kui järelevalvelisi stressiteste tehakse krediidasutuste või investeerimisühingute laiemale valimile, võivad pädevad asutused kaaluda jaotises 2.4 kirjeldatud erineva kategooria krediidasutustele või investeerimisühingutele koostatud järelevalveliste stressitestide rakendamist, eriti kui testi lähenemisviis on ülevalt allapoole.

- c. Pädevad asutused peaksid kaaluma järelevalveliste stressitestide läbiviimiseks sobilikke ajaperioode, sealhulgas stsenaariumide ajavahemikke ja perioode, mille jooksul analüüsitakse testis osalevate krediidasutuste ja investeerimisühingute kavandatud juhtimistegevusi. Testi ajaperioode tuleks arutada dialoogis krediidasutuste ja investeerimisühingutega, kui see on vajalik testi eesmärgi jaoks, ja ulatuses, kus osaleva krediidasutuse või investeerimisühingu esitatud teave püsib asjakohane.
  - d. Kui see on vajalik testi eesmärgi jaoks, peaksid pädevad asutused kaaluma kõiki tulevikus rakenduvaid õigusaktide muudatusi, mis mõjutavad testi ulatuse ja ajavahemikku jäävaid krediidasutusi ja investeerimisühinguid.
583. Stsenaariumi analüüsi stressitestiga seoses peaksid pädevad asutused otsustama, kas kasutada kõikide testi ulatusse jäävate krediidasutuste ja investeerimisühingute jaoks ühte stsenaariumi või luua individuaalsete krediidasutuste või investeerimisühingute jaoks eraldi stsenaariumid (siiski jääb asutusele kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi ja sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi stressitestimise jaoks oma stsenaariumi loomise kohustus) või kasutada mõlemat lähenemisviisi. Pädevad asutused peaksid kaaluma kapitali ja likviidsuse ressursside ülekantavust stressitingimustes ja kõiki võimalikke takistusi, sealhulgas juriidilisi ja tegevuslikke takistusi, mis võivad mõju avaldada.
584. Lisaks tuleks järelevalveliste stressitestide meetodikate loomisel kaaluda järgmiseid aspekte:
- a. Kapitali adekvaatsuse hindamisel peaksid pädevad asutused kaaluma stressitestide mõju krediidasutuste ja investeerimisühingute kasumile ja kahjumile, riskipositsiooni suurust ja finantsvõimenduse määra ning analüüsima stressitestimise mõju osalevate krediidasutuste või investeerimisühingute kapitalimääradele.
  - b. Alt ülespoole lähenemisviisiga stressitestimisel peaksid pädevad asutused kaaluma krediidasutuste ja investeerimisühingute bilansi ja kasumi ning kahjumi modelleerimiseks etteantud meetodikate ulatust. Indikatiivselt peaks krediidasutuste ja investeerimisühingute bilansse vaatlama staatiliselt, mis võimaldab pädevatel asutustel hinnata olemasolevaid riske ajas. Teisalt võib neid kasutada dünaamiliselt, näiteks tulevikku suunatult uurida, kuidas krediidasutuse või investeerimisühingu äriplaanid võivad stressiolukordades areneda või kuidas krediidihulgad ajas muutuvad. Parema võrdlemise saavutamiseks võivad pädevad asutused kasutada staatilise bilansi lähenemisviisi. Kui tahetakse aga saada paremat tagasisidet krediidasutuse või investeerimisühingu kavandatud või plaanitud tegevuste kohta stressi- või šokitingimustes, tasub eelistada dünaamilise bilansi lähenemisviisi.
  - c. Pädevad asutused võivad kaaluda, kuidas vajaduse korral võtta stressitestides arvesse süsteemset tagasisidet või järelmõju, leides piirangud *ex ante* eelduste loomisel alt ülespoole lähenemisega stressitestides.
  - d. Alt ülespoole stressitestimisel peaksid pädevad asutused proovima hinnata järjepidevalt ja õiglaselt selliste testide mõju kõikidele järelevalvelistes stressitestides osalevatele krediidasutustele ja investeerimisühingutele, kasutades võrdseid tingimusi. Lisaks peaksid pädevad asutused kaaluma, mil määral stressitesti tulemused peegeldavad krediidasutuste või investeerimisühingute modelleerimisvalikute ja

hinnangute erinevusi, selle asemel et näidata tegelikke erinevusi riskides, mis neile avalduda võivad.

585. Pädevad asutused peaksid hindama mudeli riski kõikide stressitestide lõikes ja kasutama erinevat tüüpi võrdlevat teavet. Soovitav on vajaduse korral kasutada mitut vaatenurka/võrdlusalust. Oluline on pidada meeles, et ükski mudel pole ideaalne ning teadaolevad ja võimalikud nõrkused selgelt tuvastada. Individuaalsete krediidasutuste või investeerimisühingute stressitestimise mudelite piirangutest ja nõrkustest arusaamine võib anda järelevalvelise stressitestimise protsessi jaoks teavet ja leevendada mudeli riskist tulenevaid võimalikke probleeme.

(56). Punkti 522 täiendatakse järgmiselt:

„Pädevad asutused peaksid käesolevad suunised rakendama 1. jaanuariks 2016, kaasates need oma järelevalveprotsessidesse ja -menetlustesse.¹⁴“

(57). Kustutatud on 2.–4. lisa.

(58). Suunistesse lisatakse järgmised lisad:

2. lisa. Täiendavate omavahendite nõude ja kapitalisuunise põhiomadused ja erinevused

	Täiendavate omavahendite nõue	Kapitalisuunis
Olemus	Nõue ülevalpool esimest sammast ja allpool kombineeritud puhvrinõuet, nagu on sätestatud kapitalinõuete direktiivi artiklis 104.	Eeldus ülevalpool kombineeritud puhvrinõuet
Ulatus	1) Risk kanda ootamatuid kahjusid 12 kuu jooksul, mida ei kata miinimumnõuded; 2) risk kanda ootamatuid kahjusid 12 kuu jooksul, mida eraldised katavad vaid osaliselt; 3) mudeli puudustest tulenev riski alahindamise risk; 4) juhtimise puudustest tulenevad riskid ¹⁵	Asjakohaste stressitestide kvantitatiivsed tulemused (muid võimalikke valdkondi uuritakse hiljem)
Määramine	Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessil põhinevad arvutused, kui need on hinnatud usaldusväärseks, mida toetavad näiteks sisemise kapitali adekvaatsuse	Arvutus põhineb ebasoodsa stsenaariumi maksimaalsel mõjul esimese taseme põhiomadavahendite

¹⁴ Muudetud suuniseid järelevalvelase läbivaatamise ja hindamise protsesside kohta kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019.

¹⁵ Vt punkt 348.

	<u>Täiendavate omavahendite nõue</u>	<u>Kapitalisuunis</u>
	hindamise protsessiga seotud arvutuste tegemiseks rakendatud järelevalvelised võrdlusalused, järelevalvealased kaalutlused, jne ¹⁶	suhtarvule, mida on korrigeeritud nt usaldusväärsete leevendavate asjaolude ja muude teguritega ning tasa arveldatud kapitalisäilitamise puhvriga ning erandkorras vastutsüklilise kapitalipuhvri täitmiseks ettenähtud omavahenditega, kui see katab stressitestis eeldatud riske
Kapitali kvaliteet	Õiguslikult kõlblikud omavahendid, vähemalt sarnases koosseisus sambaga 1	Ainult esimese taseme põhiomavahendid
Asjakohasus direktiivi 2013/36/EL artiklis 141 sätestatud väljamakse piirangutele	Jah	Ei
Krediidiasutuse või investeerimisühingu teavitamine	Osana kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude määrast, mida on kirjeldatud seoses esimese samba määradega (koguomavahendid, esimese taseme omavahendid, esimese taseme põhiomavahendid)	Eraldi määrana, kogu järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõudest või üldise kapitalinõudest välja jäävana, selgitades, kuidas see mõjutab kõiki kapitalimäärasid (esimese taseme omavahendeid ja koguomavahendeid)
Vastavuskontrol	Nõudeid tuleb täita kogu aeg, sh stressitingimustes	Eeldatakse, et krediidiasutused või investeerimisühingud kaasavad kapitalisuunise oma kapitali planeerimisse, riskihaldusesse ja finantsseisundi taastamise kavadesse, ning tegutsevad kapitalisuunisest ülevalpool

¹⁶ Vt punkt 349.

	<u>Täiendavate omavahendite nõue</u>	<u>Kapitalisuunis</u>
Järevalvealane reageerimine rikkumistele	Rakendada võidakse kõiki järevalvemeetmeid; rikkumine võib olla tegevusloa tagasivõtmise põhjuseks; rikkuvat krediidasutust või investeerimisühingut peetakse maksejõuetuse ohus olevaks või tõenäoliselt maksejõuetusse sattuvaks kriisilahenduse kohaldamisel	Omavahendite taseme langemisel allapoole kapitalisuuniseid ja konkreetsete järevalvemeetmete vahel puudub otsene seos, kuid käivituks täiendav järevalvealane dialoog ja krediidasutuse või investeerimisühingu kaasamine, sest on usaldusväärse kapitaliplaani vajadus

3. lisa. Ülevaade 2017. aasta muudatustest järevalvealase läbivaatamise ja hindamise suunistes

2017. aasta muudatused järevalvealase läbivaatamise ja hindamise suunistes	Järevalvealase läbivaatamise ja d osad
Teise samba kapitalisuunised	Jaotis 1.2 „Mõisted“ Jaotis 7.1 „Üldised kaalutlused“ Jaotis 7.7.1 „Kapitalisuunise kasutamine stressitestimise kvantitatiivsete tulemuste arvessevõtuks“ Jaotis 7.8 „Tulemuste kokkuvõte ja punktiarvestus“ (sh tabel 8) Jaotis 7.9 „Usaldatavusnõuetest teavitamine“ Jaotis 10.3 „Kapitalimeetmete kohaldamine“ Jaotis 10.7 „Järevalvealane reaktsioon olukorras, kus kapitalisuuniseid ei täideta“ Jaotis 11.2 „Järevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitali hindamine ning krediidasutuse või investeerimisühingu põhised usaldatavusnõuded“ 2. lisa: „Täiendavate omavahendite nõude ja kapitalisuunise põhiomadused ja erinevused“
Järevalveline stressitest	Jaotis 1.1. „Sisu“ Jaotis 1.2 „Mõisted“ Jaotis 12 „Järevalveline stressitest“ Jaotis 13 „Lõppsätted ja rakendamine“
Krediidasutuse või investeerimisühingu stressitestimise järevalveline hindamine	Jaotis 5.6.3 „Krediidasutuste või investeerimisühingute stressitestimise hindamine“ Jaotis 10.5 „Järevalvemeetmete rakendamine“
Pangaportfelli intressiriski järevalvelise hindamise vastavusse viimine EBA muudetud suunistega kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski kohta	Jaotis 6.5 „Hinnang kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise kohta“
Punktide määramise raamistik	Jaotis 1.2 „Mõisted“ Jaotis 2.2 „Järevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi punktide määramine“ Jaotis 4.1, jaotis 5.1.1, jaotis 6.2.4, jaotis 6.3.4, jaotis 6.4.5, jaotis 6.5.4, jaotis 7,8, jaotis 8,5, jaotis 9.6 – „Tulemuste kokkuvõte ja punktiarvestus“ Jaotis 6.1, jaotis 8.1 – „Üldised kaalutlused“ Jaotis 10.2 „Järevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi üldine hindamine“ (koos tabeliga 13)

Kogu järevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõude ning üldise kapitalinõude kirjeldamine ja krediidasutuste või investeerimisühingute teavitamine järevalvealastest kapitaliootustest	Jaotis 7.5 „Omavahendite nõuete esitamine“ Jaotis 7.9 „Usaldatavusnõuetest teavitamine“
Muu	Jaotisse „Taust ja põhjendused“ on lisatud üldised selgitud Jaotis 10.6 „Järevalvealane reaktsioon olukorras, kus kogu järevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kapitalinõuet ei täideta“ (uus jaotis)

*NB! Mõne jaotise number on muudetud versioonis muutunud. Käesolevas tabelis nimetatud jaotised viitavad suuniste muudetud versioonis olevale uuele numeratsioonile. Mõned jaotised on uued.

(59). Pädevad asutused peaksid suuniste eespool kirjeldatud muudatused rakendama 1. jaanuariks 2019, kaasates need oma järevalveprotsessidesse ja -menetlustesse.